

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal 66 nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel " Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapest és a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam BUDAPEST, PÉNTEK, 1907 SZEPTEMBER 6 9. szám

A HIR 9-ik száma: Wekerle ellen

Egy darabont-kinevezés körül.
 Szatmármegye bizalmatlan. A
 hajthatatlan tizek

Merénylet a király ellen!

Klagenfurtban egy olasz ember
 bottal rontott a királynak.
 Őrült, anarkista, — vagy kérvényező?

Wölfling Lipót Kréta kormányzója Ujra főherceg lesz

Návay bejelentette a házszabályrevíziót!

A kvótasróf Ez is osztrák gyártmány

Oláh gazság magyar kenyéren!

Achim András fia — Nagy bűn a nemzeti szabadelvűség ellen —

A velencei véres hajnal Meggyilkolt orosz tábornok

Egy orvos kálváriája — Tébolydába üldözték —

Le a magyar kalappal az osztrák kalap előtt

Leányvásár nagyban — A legsötétebb Budapest —

Harc a kapupénz ellen!

TIZ RIPORT

Bródy Sándor regénye

Távirat. Telefon

Bécsi rongy!

Megváltoztatják a hadilobogót. Elcsapják az eddigi színeit és olyan vásznakot fognak használni ezentúl, amelyek piros, fehér és zöld színből vannak összekonstruálva. Ez a legujabb hír és ezt adja tudtul műjajvesztéssel a világnak egy nagyon bécsi és büzhödten militarisztikus, meg klerikális ujság.

A hirnek úgy a magva, mint a feltalálása, ugy-e, azt a látszatot kelti az első pillanatban, hogy ez nemzeti vívmány a magyarság részéről? Nemzeti vívmány, még pedig olyankor, amikor a fenének sem jutott eszébe, hogy vívmányokat követeljen akár Ausztriától, akár a közös hadseregtől. Vívmány! Nevezzetek. És vakarjátok meg egy kicsit a „hadilobogót“, majd mindjárt előbujik a svarcgelb.

Csak ismerni kell a nemzetközi szokásokat és megegyezéseket, meg a katonai szótárat, mindjárt kibujik a zsákból a rozsdás szeg, amivel Bécs ennek a hirnek a formájában akarja kiszurni a szemünket. A katonai terminológia szerint ugyanis a szárazföldi hadseregnek nincs lobogója, annak a vászonból készült emblémáját zászló-nak hívják. Vagyis hivatalos magyarsággal — áldja meg az isten a közös hadsereget — F a h n e-nak. Lobogója, vagyis hivatalos magyarsággal F l a g g e-ja — áldja meg az isten azt is — csak a tengerészetnek van. Tehát: amikor a hadilobogó megváltoztatásáról beszélnek, akkor még csak nem is álmodnak arról, hogy a közös hadsereg sárgafekete zászlait dobják a tüzre, hanem csupán a hadihajók vászonjelének a színeváltozására gondolnak.

Ezzel pedig a következőképpen áll a dolog. Minden hajó köteles olyan zászlót viselni, amely a nemzetközi megegyezés értelmében való színekkel jelzi nemcsak a hovatartozandóságát, hanem azt is, hogy hadihajó-e, vagy kereskedelmi járómu. Ausztria-Magyarországnak a nemzetközi jogszabályok szerint megállapított hadihajó-jelvénye, vagyis hadilobogója piros-fehér-piros. A kereskedelmi lobogója viszont piros-fehér a két felső csikjában, míg a legalsó két színre oszlik: pirosra és zöldre. Nem osztrák előzékenységből és nem a magyar nemzeti színek tiszteletéből, hanem azért, mert az angol, meg a francia, meg az olasz, meg a többi tudni akarja, hogy osztrák, vagy magyar hajó az, amely a vizein végigszánt.

Ennek a két lobogónak a megváltoztatásáról van szó. Arról, hogy a kereskedelmi lobogót teszik meg hadilobogónak és a kereskedelmi hajók számára kitalálnak majd valami új cifraságot. Ez az a nemzeti vívmány, amire bizonyos szerénykedő büszkeséggel mutatnak rá a kormány homályked-

velő félhivatalosai és amelyen csinált, mesterséges óbégatásban tör ki az osztrák katonai szócső. Ha a nesze semmi-nél volna kevesebb is, ha a potomságánál volna hitványabb valami is: ez volna az. Bitang szójáték, szemfényvesztés a színekkel, becsületmutogatás az erkölcstelenségből. Ámitás, készakarva való homálykeltés, bolondítás akkor, amikor nemcsak a közös hadsereg zászlain, hanem a honvédtisztek egyenruháján és kardbojtján is tovább fog vigyorgogni ránk a sárga és fenyegetőzni a fekete.

Egy műszó révén akarnak becsapni bennünket, szójátékkal akarják elhíttetni, hogy nemzeti vívmányt kaptunk, mert — kell nekik valami. Ne higgyétek, hogy akár az osztrák, akár a Habsburg, akár zsoldos hada még csak egy ilyen viccet is adna nekünk, ha nem akarna érte cserébe valamit.

Pogány sejtelem támadhat mindnyájunkban, hogy ezért az együgyü cselért, ezért a senkitől nem kívánt dánáoszi ajándékért keservesen meg fogunk fizetni. Létszámemeléssel, új százmilliókkal a hadseregnek, vagy talán még frissebb milliárdokkal a haditengerészet fejlesztésére, mert — a trónörökös háborúra készül.

És nem alap nélkül való a hiedelmük, amikor felteszik, hogy a balek magyart be lehet csapni efféle tréfálkozással. Tessék csak rágondolni a kilences bizottság komikusan hirhedt követelés-formulázására és nem lesz kétség, hogy mindaz, amit eddig katonai dologban úgy követeltünk, hogy hűtlenné váltunk a függetlenségi párt kristálytisza és vonalegyenes programjához: nem egyéb olyan bagatellnél, ami mind feljogosítja amazokat odaát arra a feltevésre, hogy valami hitvány színjátékkal, valami együgyü csereberével is ki lehet elégíteni a magyar követeléseket.

Zászlót cserélnek a hajókon és jót nevetnek rajtunk. De közben dolgoznak is, ásák a vermet is alá, hogy a szemünkbe szórt portól elvakulva, annál biztosabban behulljunk. Ugyanaz a táviródrót, amely talán még rezgett a zászlókomédia hírétől, meghozta annak a hírét is, hogy a tótok, a románok, meg a svábok közt bécsi kéz osztogatja Gross-Österreich térképét, azt a csinosan megcsinált kis mappát, amelyen Horvátország, meg Erdély külön van választva Magyarországtól és mind a három bekebelezve tartománynak Ausztriába. O, Lueger, Schönerer, meg a többi nagyon jól tudják, hogy ezer hadilobogónál többet ér egy nemzetiségi iskola, ahol a tót kamasz, vagy az oláh nebuló megtanulja, hogy ő osztrák alattvaló és hogy minden nemzetiség-üdvözítés Ausztriából, Bécsből jön.

Mi a bécsi paktumban megint elfelejtettük, hogy a ló unokatestvére a számárnak és megint lovagiaskodva kikapcsoltuk a katonai kérdéseket. Most, ezzel a zászlókomédiával Bécs újra bekapcsolta, aktuálissá tette őket. Tisztelt kormány, tessék tehát most megfogni az ökröt a szarvánál, tessék belekapaszkodni az adott alkomba és felvetni újra egész komplexumukban a katonai kérdéseket. Most már nem paktumszegés ez, mert ők kezdték.

Legyen legalább erre jó az a bécsi rongy, amivel ki akarják törölni a szemünket.

Nincs többé Magyarország? Éljen Románia!

Mondja a magyar állam egy alkalmazottja, aki magyar kenyeret eszik!

Amióta a hirhedt *Lubácsiu*, a hazaáruló laefalusi plébános Tiszák segítségével bejutott a magyar képviselőházba, Biharmegye oláhlakta részeiben napirenden vannak a legszemérmetlenebb magyarellenes kirohanások. A népbuító oláh dászkalok, pópák és a tág lelkiismeretű nemzetiségi képviselők egyre tüzelik, ingerlik a népet a magyarság ellen. Ma már minden faluban csak a magyarok zsarnokságáról és az eljövendő Nagy-Romániáról folyik a szó.

Belényesről — az oláhok egyik főfészkeiből — újabb arcpirító komizságról értesít bennünket egyik olvasónk. A felháborító eset a *nagyváradi-belényesi vicinálison történt*. Magyar kereskedők és iparosok utaztak Nagyváradra. Egyik közbeeső állomáson egy csomó oláh tanító és paraszt ember telepedett le a kocsiban. A beszélgetés csakhamar a politikára terelődött és a tanítók természetesen a jelenlévő magyarok bosszantására menten előráncigálták a belényesi nagy oláh dicsőséget.

A magyarok nem akartak botrányt okozni, inkább hallgattak hát. A véresszájú oláh tanítók pedig ilyenekkel biztatták a velük utazó atyafiakat:

— *Ezentul már nincs helye itt a magyarnak! Itt csak a románok uralkodnak!*

Az egyik nadrágos apostol pedig odaállott *Vajda József* és *Rubinstein József* kereskedők elé és hadonázva ordította:

— *Nincs többé Magyarország! Rajta románok, verjük ki innen a magyarokat. Éljen Románia!*

A vérig sértődött magyarok, csak nehezen türtőztették magukat és többször erélyes hangon tisztességre intették a garázda oláhokat. Később aztán kérdezősködtek, hogy ki ez a véresszájú alak? Megtudták, hogy a dühös magyarfalót *Pap Györgynek* hívják és a *nagyváradi királyi törvényszéknél* irodaaltiszt. Szóval, magyar királyi állami alkalmazott!!!

A vakmerő magyargyalázónak semmi bántódása nem esett. Az illetékes hatóságok talán gondjaikba vehetnék!

Maradnak a bandában! Az a hir kelt szárnyra tegnap, hogy *Manojlovics*, *Mrksily Jása* és *Musicki Döme* szerb nemzetiségi képviselők a nemzetiségi pártból kilépnek és a függetlenséghez csatlakoznak. *Manojlovics* képviselő *Szabadkán* — mint onnan táviratozzák — kijelentette, hogy *ez a hir nem igaz* s ezt a szerb radikálisok ellenségei terjesztik. Ők ugyan barátai a függetlenségi pártnak, *de a nemzetiségiéik közül* nem lépnek ki.

Wekerle leckét kapott!

Tanuljon hazafiságot!

A darabontok patrónusa

Nem bizalmatlanság, csak rosszalás!

Megkegyelmeztek — egyelőre

Szatmármegye a Majos-ügyről

A legnagyobb dicséret hangján kell megemlékeztünk *Szatmár vármegye* közönségéről, mely ma bátran és férfiasan emelte föl szavát *Wekerle* Sándor miniszterelnök ama ténye ellen, hogy egy volt darabontot adófelügyelővé nevezett ki. A *Kristóffy-bérencet* *Majos* Károlynak hívják, az abszolutizmus alatt alispánja volt *Szatmármegye*-nek. Ezt az embert ültette be egy jól jövedelmező, csöndes hivatalba *Wekerle*, kinek nem ez az első és ehhez hasonló megbélyegző kinevezése. *Szatmármegye* törvényhatósági bizottsága nem kereste, mi indította arra a miniszterelnököt, hogy kenyeret adjon a nemzeti ügy árulójának, hanem csak a megtörtént kinevezést nézte. És itélt komolyan, rá se hederítve a főispáni presszióra, mely az egész ügyet eltussolni szerette volna.

Luby Géza függetlenségi képviselő *Wekerle* ellen szóló *bizalmatlansági indítványt* terjesztett a közgyűlés elé, ám ezt — nagy kapacitáció után — elejtették, de azért a megye a *legélesebben elítéli Majos kinevezését és írásbeli garanciát* kér a miniszterelnöktől, hogy *többé darabont-kopót semmiféle állásba el nem helyez*. Az a körülmény, hogy a *közgyűlés nem volt hajlandó hitelt adni Wekerle ígéretének*, — melyet *Falussy* főispán tolmácsolt — már magában véve is a legnagyobbfokú bizalmatlanságot jelenti. Ugy látszik: *Szatmárban nagyon jól ismerik Wekerlet*, ki rendes szokása szerint ígér, ígér, — de soha se váltja be ígéreteit. A *szatmármegyeieket* — ez egyszer — nem csaphatja be, mert ha az írásos kötelezvényt ki nem adja, úgy az őszi megyegyűlésen a most elodázott bizalmatlansági indítványt egyhangulag fogadják el.

Szatmármegye mai rendkívül viharos közgyűléséről *A Hír* kiküldött tudósítója a következőket jelenti:

Megnyitják a közgyűlést

Nagykároly, szeptember 5.

Szatmárvármegye mai évnegyedes közgyűlését délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg *Falussy* Árpád főispán. A közgyűlés iránt, tekintettel arra, hogy napirendjén szerepelt a *Majos-ügy* rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Körülbelül *háromszáz* megyebizottsági tag jelent meg a közgyűlésen, s valamennyien érdeklődéssel várták *Luby Géza* függetlenségi képviselő és társai által benyújtott bizalmatlansági indítvány tárgyalását. Napirend előtt elparentálta a főispán gróf *Károlyi Istvánt*, majd egy-két jelentéktelen ügy elintézése után rátértek a közgyűlés szennzációjára.

A bizalmatlansági indítvány

A vármegye főjegyzője jelentette, hogy a *Majos-ügyben* indítványt nyújtottak be. Az indítvány azt célozza, hogy:

1. a vármegye közönsége fejezze ki rosszalását és bizalmatlanságát *Wekerle* lével szemben, *Majos* Károly kinevezetése fölött;
2. *irjanak föl a képviselőházhoz*, hogy az is tiltakozzék a darabont-alkalmazottak kinevezése ellen;
3. keressék meg átiratlag az ország valamennyi törvényhatóságát, hogy ha-

sonló szellemü határozatot hozzanak;

4. hívja föl a megye törvényhatósága a képviselőház valamennyi tagját, hogy ez ügyből kifolyólag *joglagjának állást* *Wekerle* Sándorral szemben.

Wekerle mentsége

Ennek ellenében az állandó választmány javaslata áll, mely *tudomásul veszi* *Wekerle* nek megnyugtató kijelentését; ennek szövege ez:

Falussy Árpád főispán felhatalmazás alapján a következő kijelentést tette:

Wekerle Sándor miniszterelnök ur ő nagyméltóságától annak kijelentésére nyertem felhatalmazást, hogy *Majos* Károlynak egyik budapesti királyi adófelügyelőség mellé történt kinevezésével nem volt szándékában *Szatmár vármegye* közönségének hazafias közérzetét megsérteni és távol állott tőle azon szándék, hogy a kinevezéssel kicsinyelni akarta volna *Szatmár vármegye* közönségének a nemzeti ellenállás idején kifejtett hazafias küzdelmét és országosan is elismert érdemét.

Lecke a hazafiságból

Az állandó választmány nem érte be ezzel az ünnepélyes kijelentéssel, hanem *Wekerle* nek a következő felirat elküldését hozta javaslatba:

Szatmár vármegye közönsége mély megdöbbenéssel és hazafias felháborodással szerzett tudomást arról a tényről, hogy *Majos* Károly, aki a darabont-kormány alatt a vármegye nemzeti ellenállásának letörésére kiküldetett és vállalkozott, állami tisztviselővé neveztetett ki. Nagyméltóságodnak ez ügyben a vármegye főispánja útján a vármegyéhez intézett kijelentését kötelességszerűen csak akkor veszi megnyugtvással tudomásul és csak abban az esetben fogadhatja a kijelentést megnyugtvással, ha biztosítékot nyer nagyméltóságodtól az iránt, hogy közhivatalokba a jövőbe oly egyéneket, a kik hazafiatlan magaviseletükkel és a nemzeti ellenállás idején a nemzet jogai letörésére irányuló közreműködésükkel mindennemű és rangu közpályára megbízhatatlanná váltak, kinevezni, illetőleg alkalmazni nem fog s így a kinevezéssel, alkalmazással a nemzet közérzetét sérteni nem fogja. (Élénk taps és éljenzés.)

Az első abcug

Felkiáltások: *Abcug Wekerle!*

Az első felszólaló *Luby Géza* képviselő volt. Kijelenti, hogy ő minden körülmények között *ragaszkodik eredeti indítványához*.

Kovács Dezső dr. az állandó választmány javaslatait pártolja, viszont *Szabó* Albert *Luby Géza* indítványa mellett emelt szót.

Féltik a Kormányt?

Luby Béla országgyűlési képviselő, *Kende* Zsigmond kamarás, *Stoll* Béla nagybányai közjegyző, *Szalkai* Sándor és *Kovács* Jenő az állandó választmány javaslatait pártolták, viszont *Gerson* Kázmér *Luby* bizalmatlansági indítványának elfogadása mellett érvelt.

Luby Géza és *Szabó* Albert másodsor is felszólaltak, kijelentve, hogy *ők kizártnak tartják, hogy indítványuk elfogadása maga után vonná a kormány bukását*.

Adler Adolf dr., a nagykárolyi függetlenségi párt elnöke ezeket mondta: A hozsannával fogadott nemzeti kormányt talán még se volna he-

lyes kitenni egy válságnak. Elfogadja az állandó választmány javaslatát. Miután írásbeli garanciát kérnek a kormányelnöktől, ez nem egyéb, mint Luby indítványának az októberi közgyűlésre való elhalasztása. Ha nem kapják meg a biztosítékot, lesz alkalmuk a közgyűlésnek ezzel az ügyvel még egyszer foglalkozni.

Luby Géza ismét szót kért s a vita hevében erős, kiméletlen támadást intézett Falussy főispán ellen. A főispán Lubyt többször rendreutasította, figyelmeztetve, hogy személyeskedni nem szabad. Ezután szavazásra került a sor. A közgyűlés az összes szavazatokkal tíz szavazat ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát. Wekerlének tehát mégis számolni kell ténylegről s nem bujhat ki az elől, hogy írásban kötelezte magát arra, hogy darabontot többé közhivatalba nem nevez ki.

A hajthatatlanok!

Összesen tíz megyebizottsági tag volt, ki nem fél se Wekerlétől, se mástól, ki nem nézi az opportunista szempontokat, csak lelke sugallatát követi. A tíz megyebizottsági tag közül ezeket jegyezhetjük föl *A Hír* tudósítója.

Luby Géza
Szabó Albert
Cseh Lajos, főgimnáziumi igazgató
Stollmayer Ferenc
Gerson Károly
Siffbeck Károly

A szavazás után felállott Luby Géza és kijelentette, hogy a főispán vele erőszakoskodott. Ez ellen tiltakozik! Domahidy István szolt ezután néhány szót a főispán védelmére, s ezzel a közgyűlés egyetlen érdekes és fontos tárgyával végeztek. A bizottsági tagok ezután tömegesen hagyták el a közgyűlés termét.

A főispán gyanusít

Falussy Árpád főispán, ki Wekerlétől szigorú utasítást kapott, hogy szerelje le a szatmármegyei bizalmatlankodókat, a mai közgyűlés után *A Nap* tudósítója előtt így nyilatkozott.

— Az egész Majos-ügy egy veszett jesusita, Szabó Albert dr., a volt nagykarolyi néppárti képviselőjelölt agyából pattant ki, mert így akart bosszút állani az őt ért vereségért. Mikor még Károlyi István gróf haldoklott, Szabó már akkor korteskedett a maga érdekében s akkor kezdte lauszírozni, mint sérelmet a Majos-affért, amelynek felült Luby Géza is. Annnyira, hogy a nagykarolyi választáson nem is működött a függetlenségi jelölt, Papp érdekében. Minderről sokat pletykálnak megyeszerte s a pletykák abban csucsosodnak ki, hogy Luby szegény ember, Szabó pedig vagyonos . . .

Affér is van!

Luby Géza képviselő a megyegyűlésen elmondott beszédében megtámadta a főispán lapját, a *Szatmármegye*t, mely — szerinte — tendenciózus, rosszakaratu cikket közölt róla. Nemcsak a lapot támadta Luby, hanem a cikk íróját is, ezért Schröder Béla, a nevezett lap szerkesztője ma délután provokáltatta Luby Gézát. Luby ma estig nem nevezte meg segédeit.

Kelemen képviselő nyilatkozata

Szatmár, szeptember 5.

Kelemen Samu országgyűlési képviselő *A Hír* tudósítója előtt nyilatkozott a nagykarolyi megyegyűlésről.

— Én Szatmár város törvényhatóságának vagyok tagja s ennek következtében nem vettem részt a megye mai közgyűlésén, melyről annyit tudok, hogy nagy izgalomban folyt le. A dolog nyitja különben az, hogy a néppárt inszenálta az egész heccet. Különös, hogy engem is be akartak keverni az ügybe. Szabó Albert ugyanis azt jelentette ki a megyegyűlésen, hogy én fogalmaztam az állandó választmány javaslatát. Ezért aztán meg is támadott, pedig alaptalanul. A főispán le is csöngette. Különben a néppárt akciójába Luby beugrott, nyilván attól való

aggodalmában, hogy őt tullármázzák. Kár, hogy őt, aki a szatmármegyei függetlenségi párt elnöke, se láttuk a legutóbbi nagykarolyi választáson, ahol egy néppártival állott szemben a mi jeleltünk.

Telefon — Dánosra

Ma délután terjedelmes jelentést adtak a miniszterelnökségről Wekerle Sándornak, ki dánosi birtokán van. Wekerle — ő, ez nagyon érthető — roppant izgalommal várta a szatmármegyei közgyűlés határozatát, mely éppen nem az, amit Falussy beígért neki.

A győri példa

— Ez a megoldás —

Küszöbön van már a rettenetes zsarnok: a szén-uzsorás. Nem kell tőle megijedni, mert mindent meg lehet oldani okosan, ügyesen, becsületesen. Győr városa kitűnő példával szolgál. Szanter tanácsos kezdeményezésére — ezt táviratozzák *A Hír*nek — Győr városa harmincezer métermázsza szenet vásárolt és legközelebb megkezdi a szén árusítását. Természetesen olcsón jutnak így szénhez Győr lakosai. A város megkíméli őket a szén-uzsorások karmaitól. Ez a legokosabb városi politika, bár Budapest is sietne rohamléptekben Győr után.

Srófolják a kvótát

A 67 majmolja a 48-at

Szervezik az ellenállást!

A kvóta fölemelésével is meg akarja sarcolni Magyarországot az osztrák. Báró Beck már a legelső alkalommal figyelmeztette magyar kollegáját, hogy a kvóta mai arányát Auszria előnyére kívánja megváltoztatni, Wekerle viszont a helyett, hogy ezt a lehetetlen és irigységű követelést erőlyesen visszautasította volna, az alku terére lépett. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy Wekerle a fogyasztási adók különválasztását olyan anyagi vívmánynak fogja feltüntetni, a melylyel szemben a kvóta mérsékelt fölemelésébe bele lehet menni.

Egyelőre bizalmasan csupán, de már megindult az akció arra, hogy a derék hatvanhetes miniszterelnöknek ez a terve is alapos kudarcot valljon. A függetlenségi párt közigazdászai közül Földes Béla egyetemi tanár, a kvóta-bizottság előadója, éppen a legutóbbi alkalommal mutatta ki, hogy Magyarországnak a mai kvótánál jóval kevesebbet szabadna csak fizetnie, olyan szegények vagyunk és olyan hamis és igazságtalan a mai kulcs. A kvóta-bizottság függetlenségi tagjai le is akarták szavazni az indítványt, amely a mostani arány fenntartását proponálta, de nem teheték meg, mert a bizottság főrendiházi tagjai a hatvanhetesekkel együtt szavaztak s a függetlenségi delegáltakat majorizálták.

A legújabb mozgalom odairányul, hogy a kvóta-bizottság tagjainak számaránya megváltoztassék. A bizottságban — a főrendiházi tagokat beleszámítva — a függetlenségi pártnak kell többséget lennie. Hogy ezt a többséget Wekerle, vagy valamelyik negyvennyolcas miniszter-társ esetleg leveszi a lábáról — megtörténhetik. De ez nem akadályozná meg a mozgalom szerzőit abban, hogy akciójukat folytassák. Sok víz folyik le a Dunán, mire a kvóta-bizottság megint összeül. Megnyilatkozik közben egy-két kerület is s a függetlenségi párt remélhetőleg észretér. Valószínűleg tudatára ébred annak, hogy nem a királylyal és Ausztriával szemben vállalt kötelezettséget, hanem a nemzettel szemben.

K. u. k. kalapok

Hódolat nekik!

A miniszter védi őket

Hihetetlenül hangzik ez az eset, de megessett: Kossuth Ferenc, a kereskedelmi miniszter védelmére kelt az osztrák iparnak. Az osztrák — mint már annyiszor — vakmerő volt és hamisított: magyar címerrel látta el a maga császári gyártmányait s amikor ezért megfenyítették, a kereskedelmi miniszterhez fordult oltalomért. És itt következik az, amin ámulnunk kell: Kossuth Ferenc pártjára kelt az osztráknak, sőt többet is tett ennél: fölszabadította bennük a szemérem utolsó kis szikráját is és egyenesen megengedte nekik, hogy falsumaikat folytathassák. Nyugodtak lehetünk, ők élni fognak ezzel az engedelmével.

Szegeden, a kihágási bíróság előtt játszódtott le a feltűnést keltő esemény előjátéka. Egy osztrák kalapgyár, a Halban, Damask és Pless cég volt a vádlott. A ravasz osztrákok a közönség megtévesztésére magyar címerrel látták el a gyártmányaikat. S a bíróság elköszötte a portékájukat, ami szigorú, de nagyon igazságos ítélet és országszerte a legőszintebb rokonszenvet keltette.

Az osztrák nem hagyta annyiban a dolgot. Az ítéletet megfélebbezték a kereskedelmi miniszterhez. Azzal védekeztek, hogy nem tudták, hogy a magyar címet nem szabad használniok. A jámborok. Ők nem tudták. Különben pedig, tették hozzá, ők császári és királyi udvari szállítók és talán mégis jogosan használhatták a magyar címet.

Udvari szállítók. És jól érveltek, amit az ember még most sem szeret elhinni. Kossuth Ferenc sürgönyileg sietett a gyárosok védelmére. Nemcsak formára volt érthetetlenül előzékeny a sürgöny, de tartalmában is. Elrendelte, hogy az elkobzott kalapokat adják ki a bécsi cégnek. A szegedi határozat semmis.

A miniszter rendelkezését már végre is hajtották. Az osztrák gyárosok most beleröhögnek a markukba és vigan folytatják a csalást. A magyar korona ezentul minden osztrák gyártmányon rajta lehet. Hiszen a miniszter megengedte!

HÁROMSOROS HIREK

Szegő Izsó bankhivatalnok feltörte a betevők kis takarékperselyeit és kiszedte a pénzt. Ilyen apróságokon kezdi az ember — és bankdirektor lesz belőle.

Darányi husz koronát adományozott a csanadosi népkönyvtár javára. Látnivaló, hogy Darányi igazi atyja a népnek. Gondoskodik arról, hogy művelődjék, de a feje se fájduljon bele.

Nagyon félős, hogy a bécsi himlőjárvány Magyarországra is átragad. Hiszen minden cikket ránk tukmál Ausztria . . .

Valaki *A Hír*hez intézett levélben fölbivja a Képzőművészeti Múzeum figyelmét arra, hogy ott a képek előtt nincs korlát. Ilyen város vagyunk: itt minden korlátolt, — de ha egyszer valahova korlát kell, hát nincs.

Meggyötörve, összetörve érkezett haza kálvária-utjáról a szerencsétlen László Imre. Így még senkinek se huzzák el a nótáját azok közül, akik elhuzzatták a nótájukat . . .

A budapesti központi zalogház ma adta ki augusztusi forgalmának statisztikáját. 254.606 zalogjegyet adtak ki 2,246.501 korona értékben. Ja igen. Lóversenyek voltak.

Mit!? — hogy Magyarországnak nincs ipara és kereskedelme? Még kivitele is van! Leányokban . . .

Wölfling Lipót újra főherceg lesz!

Mi az oka a válásnak? Kréta szigetére küldték

POLITIKA

Kormányzó lesz

Osztrák intrikák a Balkánon

A lehető legkittünőbb forrásból, a külügyminiszterium köréből hallotta *A Hír* munkatársa az itt következő, messzire kiható érdekességű részleteket, amelyek egyrészt *Wölfling Lipót tragikomédiájába* világitanak bele, másrészt pedig a *világpolitika képének megváltozásáról* szólnak. Arról van szó, hogy *Wölfling Lipót*, az egykori Lipót toscánai főherceg, aki csak nemrég vált el rangja árán szerzett nejétől, politikai misszióval Krétába kerül, mint a *monarkia és az összes nagyhatalmak megbízottja* a rend fentartására, sőt úgy lehet, *főhercegi rangját* is visszakapja.

Informálónk erről a világraszóló szenzációról a következőket mondta:

Mi volt a hibája Adamovics Vilmának

Mikor mostanában zavarossá lett a svájci idill és *Wölfling Lipót* válópört indított a felesége, *Adamovics Vilma* ellen, azt adták okul, hogy az asszony valami kellemetlen szektának lett a tagja, nem mosakodott nem fésülködött többé. Pedig nem is volt ez igazi válóok.

Igazában, *Wölfling Lipót* az udvari fény, duszgaldagság és mozgalmas élet után ezt a szűkösséget, polgári egyszerűséget, unalmas nyugodt egyhangúságot megunta és visszakiváncsolt. Az udvar lehetővé tette neki a visszatérést, mert kedves, igen okos, tevékeny ember, a király is nagyon szereti és a *főhercegek közt olyan ritka a valamire használható ember*, hogy ime, még a messzallianceot kötőnek is megbocsátanak.

*Wölfling Lipót*nak politikai missziót szántak a monarkia balkáni dolgainak keretén belül és már akkor ki is szemelték a helyet a számára. Az udvar ezért mozgatót meg mindent, hogy a válás gyorsan lebonyolítható legyen.

A Krétai főherceg

Az a poszt, amire a Habsburg-ház megtért tagját állítani akarják: Kréta szigete.

Mihelyt a válópör véget ért és a szükséges diplomáciai tárgyalásokat lebonyolították, *Wölfling Lipót*ot informálták a tudnivalókról, bevezették a reá váró feladatokba, és most már *Wölfling Lipót*, az udvar részéről hozzáadott két diplomatával, *Windischgraetz herceggel* és *gróf Pallavicinivel*, napok óta Krétában tartózkodik, hogy a politikai talajt előkészítse.

Már most mi lesz az ő feladata?

A balkáni alku

Hogy erre teljes feleletet adhassunk, ki kell terjeszkednünk a nemzetközi politika legutóbbi eseményeire.

Tittoni olasz külügyminiszter látogatása a Semmeringen és Ischlben, *Edvárd* király látogatása *Ferenc Józsefnél*, ezek a mozgolódások a nagypolitikában, mind összefüggésben vannak a monarkia legújabb állásfoglalásával a Balkán-kérdéssel szemben. Évekig farkasszemet néztünk

Olaszországgal, vetélytársunkkal, aki Albániát félti Ausztriától. A helyzet kiélesedett már, a mikor *Goluchovszky* bukásával megváltozott a szituáció. Békülékenyek lettünk. És a közeledés most befejeződött azzal, hogy megalkudtunk Olaszországgal a Balkánra. Az alku egy része Kréta szigetéről szól.

Kréta a papíron török fenhatóság alatt áll, valójában azonban senkié. A senki-szigete. A hatalmak közös felügyelete alatt áll, ez a felügyelet azonban eddig nem volt nemzetközi szerződésben rendezve. Görögország szeretné magának megkaparintani, *György* görög herceg, a sziget kormányzója sokat utazott is ebben az ügyben a hatalmaknál, de nem kapott semmit, mert attól kellett félni, hogy ha Kréta végleg elszakad Törökországtól és a Görögöké lesz, ugyanezt követelik majd a bolgárok, szerbek, Macedoniától is.

A krétai kérdést most rendezték. *Tittoni* ausztriai látogatását előzte meg az olasz király látogatása Aténben és akkor Görögországgal megtörtént az egyezség. *Bollati* aténi olasz követet, aki ebben a munkában a főszerepet vitte, a külügyminisztériumba osztották be és *Tittoni* elkísérte a Semmeringre és Ischlbe. A balkáni alku krétai részét ő képviselte.

Lipót, Kréta Kormányzója

Amikor a teljes diplomáciai egyezség megvolt, *Wölfling Lipót*ot megbízták vele, hogy úgy, miként Macedóniában nemzetközi csendőrség tartja fenn a rendet — helyesebben tartaná, ha lehetne — *Wölfling Lipót* vegye át egy ugyanilyen szervezetű krétai csendőrség főparancsnokságát. Ebben az ügyben tartózkodik most az ex-főherceg két kísérelőjével Krétában.

A diplomáciai nehézségek legnagyobb részét már eloszlatták. A főbaj Törökország tiltakozása volt, amelyet még mindig nem sikerült teljesen leszerelni. Most néhány napja tanácskoztak ebben az ügyben a bécsi külügyminisztériumban, egy angol államférfi, egy krétai politikus és a külügyminisztérium egyik hivatalnoka.

Még nincs eldöntve, vajjon *Wölfling Lipót* megkapja-e a kormányzó címet, mint *György* herceg, aki néhány napja nősült és aki nem fog többé visszatérni Krétába, vagy pedig katonai ranggal lesz parancsnok a nemzetközi csendőrségnek. Ez összefügg azzal a kérdéssel, vajjon *Wölfling Lipót* visszakaphatja-e főhercegi rangját is.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mellbajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérköpést, tüdő-ugcsúrut, kitűnő eredménnyel gyógyíttatnak új gyógymóddal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal
Dr. HARMAT GYULA
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

Intelligens, kvalifikált

fiatalember, aki jelenleg egy nagyobb pénzintézet pénztárosa és jelentékeny óvadékkal rendelkezik, az intézet feloszlása miatt hasonló vagy nagykereskedésben azonnali belépésre állást keres. Szíves megkereséseket

„Szorgalmas és megbízható 15000“

jelige alatt a HIR kiadóhivatalába kér

Ha vásárolni valója van

és pénzt akar megtakarítani, úgy azt most szerezzé be! E hó végéig árleszállítás!

Kréasz vásznak, vége	4	—	frttól 20 frttig.
Schroll sifonok	575	—	kracjártól 12
Női sifon-íngék	90	—	5
Korzetűk	125	—	5
140 szöcs né íruba-kelmék	25	—	4
Angol flanellek	25	—	1
Eső-ernyők	90	—	4
Lepedő-vásznak	500	—	15
Glasz-kostyil párja	75	—	95
Kész női-aljak	800	—	15

ÁRUHÁZ „A GÖLYÁHOZ“

(Bosnyák Bleier Izsó)

Budapest, Nagymező-utca 12. szám.

Rum és Likörök

készítése házilag!!

100%—200% megtakarítás!

fillér 80 fillér

egy adag koncentrált jamaika rum kivonatot, melyek segítőgével 1½—2 liter igen finom rumot, vagy 2½—3 liter igen finom likört készíthetünk. Használati utasítás minden üveghez. — Allasch, Anisette, Benedictiner, Chartreuse, Császárkörte, Curacao, Cseresznyelikör, Diólikör, Fodormenta, Kakaó, Kávé (Crème de Mocha), Kőményes, Meggylikör, Marasquinó, Rosztopsin, Vanília, Waldmeister, Őszl és sárga barack stb. Conc. jamaika rum-kivonatot és Cognackivonatot

1 kor. beküldése ellenében bérmentve küldök egy adag bármilyen likör vagy rumkivonatot próbára. Főraktár:

Majthényi Béla

arany kereszt drogéria és illatszertár
Budapest, IX. ker., Vámház-körut 15.

LOVAS-féle Zene-Conservatorium

akad. előkészítő tanfolyammal

VI., Andrássy-ut 67. sz.

II. és III. em. az orsz. m. kir. zeneakadémia volt palotája modernül átalaítva

Beiratások egész nap.

TELEFON 501. Elsőrendű tanári kar. TELEFON 501.

Prospektus ingyen és bérmentve.

A növendékek hangjegyüket (kotta), hangszereiket, az írtéztől díjmentesen kapják és a német, francia, angol nyelvekből egyiket díjtalanul tanulhatják.

KERTÉSZ PÁL

Megérkeztek a legújabb angol

cilinderek

a legszebb formákban, darabja 13, 15 és 18 korona.

KERTÉSZ PÁL

Rákóczi-ut 40,
a Népszínházzal szemben Telefon 46—79.

Előkelő

társadalmi összeköttetésekkel bíró urakat és nőket egy új holtalmi mű terjesztésére helyben és vidéken fényes javadalmazással alkalmazunk. Akvizícióképes egyének (mollékos foglalkozásként is) könnyen kereshetnek meg havonta 1000 koronát. Magyar Könyvkereskedő Részvénnytárs. Budapest, Liszt 10110 Ferenc-tér 6.

Tisztviselőtársainkhoz!

Van szerencsénk a kartárs urakat értesíteni, hogy a szövetség által netán felmondott váltókövetéseiket kifizetjük, ha a kölcsönvevő és kezesének fizetése törvényes letiltással terhelve nincs. Intézetünk eddig egyetlen váltót sem adott visszafizetésre s így a kölcsönök teljes diszkrétója biztosítva van. Takarékbetétek után 5 és fél százalékos kamatot fizetünk.

Tisztviselők Takarékpénztára részv.-társ.

Budapest, Rottenbiller-utca 5. Telefon 99-23.

Igazgató: Lázár Árpád gróf főispán, Szentmarjay Dezső kuriai bíró, földbirtokos, Zákó Mihán főispán, Nagy György kir. tanácsos, áll. jószágigazgató, Grubanovich Géza kir. törv. elnök, nagybirtokos, Leopold Kornél kir. tanácsos, pénzügy-igazgató, Pécsy Ernő posta- és távirat tanácsos, Nyéki Németh Imre belügy-ministeri titkár, földbirtokos, Gorovay Miksa gyári főhivatalnok, Quirin Gusztáv műszaki tanácsos, Utry József székesszék. igazgatója, Halász Vilmos a Generali bizt. társ. ny. cégvezetője, Würth Pál m. á. v. főmérnök, budapesti háztulajdonos, Dénes Gyula a Könyves Kálmán ir. részv.-társ. irodafőnöke, Dr. Pleischmann Illés jogtanácsos, Keleti Lajos ügyvezető igazgató, háztulajdonos. A választmány elnöke Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek, alelnökei: báró Pongrácz Vince min. o. tanácsos, a pénzügyministerium elnöki osztályának vezetője és Tabódy József min. tanácsos. A felügyelő-bizottság Diemár Károly kir. főügyész-lyettes, dr. Csatáry Lajos ministeri tanácsos, Zsolnai Plosske Ferenc ministeri tanácsos.

A szocialista fia

Kidobják a magyar iskolából?

Lehetetlen!

Sürgöny jött Achim L. Andrásról, hogy Bandi fiát nem vették föl a békés-csabai állami elemi iskolába, mert szocialista az — apja. Megdörzsöltük a szemünket, hogy vajjon óbren vagyunk-e, vagy csak bolond álom az egész. Ébren voltunk, mi több: a saját füllünkkel hallottuk Achim András szájából, hogy a hír igaz: a csabai népiskola igazgatója visszautasította a kis Achimot, neki nem kell egy szocialista fia!

Achimnak, ki Békés-Csabát képviselte a parlamentben, nem voltunk barátai a multban, most pedig politikai vonatkozásban — ellensége vagyunk. Mert Achim azt a megbocsáthatatlan bünt követte el, hogy a hazáruló Kristóffy-ban-dához szegődött, éppen a napokban, midőn paraszt-pártjával a Kristóffy vezérlete alatt álló radikálisokkal egyesült. Ez csunya, hazafiatlan dolog, meg kell érte bélyegezni Achim András. De a fia, Bandi? Ez egészen más, ez külön lapra tartozik. Amikor egy magyar gyerek bebocsájtást kér az állam iskolájába, akkor lárt karokkal kell fogadni, hiszen ez nemcsak nemzeti érdek, de nemzeti kötelesség is.

Az apa lehet bünyös, — ebben az esetben az is! — de a fiával tisztességesen és becsületesen kell bánni. Borzasztó, hogy épp most, mikor veszedelmes nemzetiségi izgatások hálózák be az országot, akad egy magyar iskola, melynek igazgatója arra a buta és lehetetlen álláspontra helyezkedik, hogy de bizony isten, az ő iskolájába szocialista fia be nem teszi a lábát. Mily rövidlátás, mily bornirtság! A helyett, hogy igyekeznénk mindenkit: magyart, oláht, tótot megnyerni a magyar állameszmének, hogy rajta lennénk, miszerint magyar érzést és magyar kultúrát csöpögtessenek be minden tanuló gyermekbe — ime, akad Magyarországon tanfőúr, ki nem barátokat szerez az állameszmének, hanem ellenséget.

Achim András így nyilatkozott a furesa esetről A Hír tudósítója előtt:

— Bandi fiam két évig a tanyai iskolába járt. Most bejöttünk a városba s fiamat Vilján Mátyás és Szentleleki Sándor barátaim elvették az állami népiskolába, hogy a harmadik elemibe beírassák. Az igazgató azzal a megokolással, hogy én szocialista vagyok, nem vette föl a fiut. Ma elmentem az igazgatóhoz, ki letagadta ezt, de szavaiból kivettem, hogy még is csak azt mondta, miről barátaim nekem számot adtak. Fiamat beíratam a zsidóiskolába, felekezetenkülívé teszem s felekezetenkülínek fogom nevelni. Mit csináljak egyebet? A mai tulipán-korszakban minden lehetséges!

A közoktatásiügyi ministerium élén Apponyi Albert gróf áll. Lehetetlen, hogy az ő intenciójának megfeleljék a csabai bojkott. Ha pedig nem felel meg: ám adjon parancsot, hogy ehhez hasonló hibák — ne nevezzük vétkeknek! — elő ne forduljanak.

Merénylet a király ellen?

Incidens az udvari fogat előtt Örült, kérvényező vagy anarkista? Botot emelt a királyra Mindent megcáfolnak

Ma délután ez a távirat érkezett Klagenfurtból A Hír szerkesztőségébe:

Mikor a király ma délelőtt a város utcáin sétakocsizást tett, egy idősebb ember keresztültört a rendőrség kordonán és felemelt bottal nekiment a királynak. A király a támadást észrevette. Sértetlen maradt. A rendőrség a támadót letartóztatta és megállapította, hogy olasz munkás volt. A városban nagy az izgatottság.

Mindenképpen megdöbbentő ez a távirat. Kétségtelen, hogy akár örült, akár anarkista volt a támadó, a merénylet valóban megtörtént. Tény, hogy a király a támadást észrevette. Egy újabb sürgöny szerint szemtanuk azt állítják, hogy a király a támadásról környezetével izgatottan tárgyalt. Tény, hogy a rendőrség a merénylőt letartóztatta és hogy a városban óriási az izgatottság. Kétségtelen tehát, hogy a merénylet valóban megtörtént. Ezzel szemben érthetetlen és felesleges a hivatalos körök bántó titkolódzása. Egy bizonyos: a merénylet valóban megtörtént.

A király Klagenfurtban

Mint A Hír mai számában távirati tudósítás alapján jelentette, a király tegnap délután öt órakor érkezett meg Klagenfurtba, hogy részt vegyen a hadgyakorlatokon, amelyek éppen most kezdődnek. A király a tartományfőnök kastélyában lakik. Tegnap este a táborban, a hadgyakorlati sátorban udvari ebéd volt, a melyen résztvettek a trónörökös, az ott időző főhercegek, a vezérkar tagjai és még számosan. Az udvari ebéd után szerenád volt. A várost kivilágították. Az éjjelt a király a tartományfőnök kastélyában töltötte.

Bottal a király ellen

Ma reggel hat órakor kelt fel a király. Nyolc órakor sétakocsizásra indult, hogy megnézze a város középületeit. Az utcákat nagy tömeg lepte el. Minden oldalon sűrű néptömeg állott sorfalat. A királyt mindenfelé nagy éljenzéssel fogadták.

Mikor az udvari hintó a Bahnhofstrassen járt, hirtelen nagy kavarodás támadt. Egy idősebb ember átrontott a kordonon, végigszaladt a kocsiton, felemelt bottal az udvari fogat elé állott és magasra, ütésre emelte a botját. Nagy ijedtség támadt. A rendőrök elhagyták a kordonot, a kocsit felé rohantak, lefogták a gonosztevőt. A király sértetlen maradt. Az udvari hintó a rövid incidens után tovább robogott.

A rendőrség a merénylőt letartóztatta. Tüstént a rendőrség épületébe kísérték, ahol rögtön megkezdtek a vallatását. Az első percekben az a hír szivárgott ki, hogy a támadó olasz munkás, öreg ember, állítólag örült.

Cáfolnak

I.

Beszélgetés Hein báró tartományfőnökkel

Szemérmetlen biztossággal cáfolnak a hivatalos hatóságok. Minden ténynyel, bizonyítékkal szemben egyszerűen kijelentik, hogy nem történt semmi sem. A Neue Freie Presse egy

munkatársa beszélgetést folytatott Hein Róbert báró tartományfőnökkel, aki a híreket egyszerűen megcáfolta:

— Tudomásom szerint nem történt merénylet a király ellen. Nem igazak a riasztó hírek. Még kérvénynyel sem közeledtek a király kocsijához. Ismerem a kósza hírek eredetét. Tegnap a hadgyakorlaton letartóztattak egy olasz tisztet, aki gyanusan viselkedett és akiben a csendőrség kémet sejtett. Ennek a nyomán keletkezett a merénylet híre, amelyet koholmánynak tartok.

Ezt a cáfolatot nevétségessé teszik a tények.

II.

A félhivatalos Magyar Távirati Iroda egyáltalában tudni sem akar a dologról. Mintha mi sem történt volna, úgy jelenti, hogy a király ma délelőtt nyolc órakor kikocsizott, kilenc órakor megtekintette a városi kórházat, ahol Goess gróf a kórház igazgatója fogadta s üdvözlő szavaira hosszabb beszédben válaszolt. Merényletről, támadásról, még incidensről sem tesz említést.

A Budapesti Tudósító pedig mindenről tud, mindkét fél hadállásáról, elhelyezkedéséről, még a municiójáról is, csak arról nem, mi történt a királyllyal?

III.

A Klagenfurter Zeitung éjszaka tizenkét órakor szó szerint a következő táviratot küldte A Hír szerkesztőségének:

Hivatalosan felhatalmaztak bennünket arra, hogy a király ellen való merényletről szóló híreszteléseket teljességgel alaptalanoknak jelentsük ki.

A Klagenfurter Zeitung szerkesztősége.

IV.

A bécsi Távirati Iroda éjjeli egy órakor fúj bele a cáfoló sipba. Cáfolata így szól:

Ma Bécsben ez a hír terjedt el, hogy Klagenfurtban ő felsége kocsikázása alkalmával egy ember felemelt bottal közeledett az udvari kocsizhoz. Mint a távirati iroda Klagenfurtból hitelesen értesül, ez a hír minden tényleges alapot nélkülöz. Ő felsége klagenfurti tartózkodása ellenkezőleg teljesen zavartalan és ünnepies lefolyású volt.

Most az a kérdés, hol az olasz, aki bottal nekiszaladt a kocsinak és akit elfogtak?!

Mégis történt valami!

Merénylet vagy kérvény

Késő éjjel táviratozza Klagenfurtból A Hír tudósítója:

A merényletről elterjedt hírekre vonatkozólag báró Hein tartományi főnök és a csendőrség vezetője hivatalosan kijelenti, hogy tulzottak. Nem történt e szerint egyéb, minthogy egy munkás kérvényt dobott a király kocsijába. Ezt a munkást letartóztatták, de igazolás után szabadon bocsájtották.

Tehát mégis történt valami incidens a király kocsija körül. Bonyolítja a kérdést, hogy a király kocsijához közel állók határozottan látták és határozottan állították, hogy egy idősebb ember bottal rontott a király kocsija felé, és hogy Klagenfurt egész napon át nagy felindulásban volt.

Ahol a lányokat árulják

A földalatti Budapest

Szilágyi és Társai nagykereskedése

A HIR nyomozásának folytatása

Ma délután, a VI. kerületi kapitányság ítélkezett a banda fölött, amelyet *A Hír* leplezett. Szilágyi Hugó, az egész országra és külföldre is kiágazó leánykereskedés vezetője és társai Glanc Ignác, Moskovitz Izidor, éjjeli nevén Sándor, valamint Kohn Sámuelné, akik száz meg száz leányéletet tettek tönkre, ezért a förtelmes bűnükért, amiért akasztófa is kevés volna nekik, mindössze öt napi és három napi fogságot kaptak.

Tudjuk, hogy a leánykereskedést a magyar törvény nem bünteti kellő szigorúsággal, és a rendőri kihágások közé sorozza. Éppen ezért azonban a rendőrségnek résen kellene lenni és a felelősöknek a közeget jobban kellene ellenőrizni. A leánykereskedők pénzzel dolgoznak és tudjuk, hogy nemcsak lányokat vásárolnak meg! Kevesebb indolenciát és több lelkiismeretességet, szigorubb ellenőrzést!

Ma például Herz Poldi, a váci nyilvános ház tulajdonosa, az utolsó esti vonattal, fényes segédlettel — csupa ismert leánykereskedő — utazott le Kecskemétre, hogy onnan portékát szállítson haza Vácra, raktára felfrissítésére. Mi ott voltunk, a rendőrség nem. Pedig ez tán mégis inkább a detektívek dolga volna, mint *A Hír* riportereié?

Hogyan bűnhődik egy leánykereskedő?

Hogy bebizonyítsuk, egyébként milyen a hatalma ma a leánykereskedőnek ebben az élvezet után loholó, bűnös, szegény Budapesten, dusan felszerelt adatraktárunkból szolgálunk egy mintával.

Szilágyi bandájával járt együtt egy Kohn Izó nevű fiatalember. Tisztességes mesterember volt, amíg a katonaságnál össze nem ismerkedett Szilágyival. Az elesábitotta a jó kereset reményével, Kohn azonban nem árult lányokat, csupán a cég üzleti levelezését végezte és kommisszióban egy büntanyáról jött ki.

Egy este, történt, hogy Tepper Ignác kerületi kapitány és Balázs detektív a Gyorskocs-utcaiban megcsípték Kohnt, amikor éppen ilyen kommisszióban büntanyáról jött ki.

Bekísérték a főkapitányságra, ahol órákon át vallatták. Gyanúsították azzal is, hogy Boszna-Bród mellett ő vitt át a Dunán ladikban több lányt, akiket a szerajevói roszhirű házból adott el. Ezek között volt két erőszakkal elrabolt lány, az eset tehát nem volt már kihágás, hanem súlyos bűnügy. Kohn tudta, hogy a tettesek Szilágyi és többi társai voltak, nem vallott azonban, mert biztosra vette, hogy Szilágyi a saját érdekében kiszabadítja.

A rendőrségtől az ügyészségre került, ahol hat hétig volt vizsgálati fogságban. Szilágyi kikereste a számára a legjobb ügyvédet: Vázsonyi Vilmost, az védte.

Vázsonyi indítványt adott be, hogy vizsgáltságos meg a vádlott elmeállapotát. Dr. Minnich és dr. Scheffer orvostanárok megvizsgálták. A törvényszéki tárgyaláson Sárkány bíró elnökölt, Perémy és Tóth voltak a szavazóbírák, Uzonyi pedig az ügyész. Kimondták, hogy imbecillitásban szenved és átvittették a lipótmézei tébolydába.

Az elmeorvosintézetből öt hét múlva elküldték Kohnt a rendőrségre, azzal, hogy semmi baja és ha szükségesnek vélik, mint esetleg

rendőrileg közveszélyes egyént, tartásuk rendőri felügyelet alatt.

A főkapitányságon aztán így szóltak hozzá:

— Menj csak haza. Ha valamit csinálnsz, majd megtalálunk.

Az egész négyszáz forintjába került Szilágyinak. Négyszáz forint nem is sok. Két lány ára.

Az éjszaka királyai

Pesten, amikor kigyulnak a lámpák, a leánykereskedő az ur. Aránylag kevés pénzzel, nagy csomó vakmerőséggel, egy kis börtönviseléssel, kezében tartja ezt a várost. Az éjszakai lányok szeretői közül kerülnek ki; erős, többnyire csinos, mézesbeszédű, elvetemedett emerek. Van négy-öt, némelyiknek tíz szeretője az utcai lányok közt; reggel felé sorra járják valamennyit, elkérik a pénztárcát és ami csak nem okvetlenül az élet fentartására kell a lányoknak, elszedik tőlük. De ez a husz-harminc forint naponta csak mellékkereset. Fő, amit a lányok eladásával szereznek.

Később, további leleplezéseink közt még el fogjuk mondani, bár eddig is elmondotunk néhány esetet, hogy uri polgárcsaládok ártatlan, sokszor még kicsi lányait, hogyan csábítják el tettel-szóval, és hogyan vernek aztán a megbecstelenített leánytestből aranyat. Utcán járó leányaink egyike sem biztos tőlük.

*

A pesti leánykereskedés feje Szilágyi Hugó. Olvasóink, ha ezt a nevet a budapesti éjszaka hangos és a hangos sötétség fala mögött, rémregényszerűen érdekes világában kiejtik: ez a név lesz a Szézám. Megnyílik előttük ettől a névtől, az ismeretlen, bűnös, szerencsétlen, nyomorral teli világ minden rejtelve, ami egyébként az éjszaka átvonuló, egyszerű vándorának örökre zárva maradt volna.

Szilágyi Hugó hatalom, Szilágyi Hugó Budapest egyik felének — az éjszakáinak — feje, szinte polgármestere. Segédeivel ő mozgatja, adófizetőivé teszi az éjjeli helyeket, kocsmákat, büntanyákat, lányokat, pincéreket. Hatalma még a rendőrségnek, a nappali polgár előtt oly félelmes szervezetten sem törlik meg. Azzal is tud bánni.

Középtermű, karsu, fekete, elegáns fiú. Tizenöt éves kora óta ő az éjszaka királya. Gyűlölik és szenvedélyesen ragaszkodnak hozzá és akik gyűlölik, azok rejtegetik, akik szeretik, sirnának örömeikben, ha valaki leszurná.

Démonikus érdekes fiú. A pesti apache típusa. Az elbájoló, édes álmokba ringató beszédnek mestere és szépen zongorázik. Huszonöt éves és abból él, hogy lányokat elcsábít és a szerelmes bolondokat eladja. Ebben a munkájában végigpusztítja Budapestet, anélkül, hogy meg tudnák akadályozni benne.

Az atyja szőnyegkereskedő volt, de ott hagyta a családját, mert rosszul élt az anyjával. Ebből a házi nyomorúságból született Szilágyi Hugó, a mai szociális bűnök és butaságok, boszuló, mérges gyümölcse.

Az anyja a Nagytemplom-utcaiban nyilvános házat nyitott és a kis fiú ott nőtt fel azzal a félelmes apachesá, ami ma, huszonöt éves korában.

Glanc Ignác, aki most az Ó-utca 24. száma alatt található, a másik főgonosz. Kárpitos-mesterségre tanították, de már inaskorában lopott. Úgyes zsebmetsző lett belőle. Aztán betörésre adta a fejét. Legutóbb két esztendő telt el a gyűjtőfogházban. Amikor kiszabadult, végleg

átért az emberhuszszállításra. Legnagyobb üzletüket tavaly nyáron kötötték, amikor tizennyolc lányt vittek le Filippopoliszba (Klet-Rumeliába) Szalonikibe, Konstantinápolyba és Szmírnába. Ötezernégyszáz koronával jöttek vissza, pedig mindenütt pazarul költek.

Berndorfer József, éjjeli nevén Karsci, szép fiú. Nyakkendője tarka, cipője lakk, nadrágja pepita, bajusza pörge és fekete. Karscit szeretik a nők, de ő nem ereszkedik le hozzájuk — ingyen. A budapesti Alfonz, aki beillenék párisi apache-nak, mártizenegy éves korában javító-intézetbe került. A szülei azonban bíztak javulásában és nagy utánjárással kivették onnan. Lassankint teljesen elzüllött. Megismerkedett Glanc Nácival és hűséges tanítványa lett. Nyolc évet ült már minden elképzelhető bűnért. De most okossá lett Karsci is. Szintén rájött, hogy a betörésnél jobb és jövedelmezőbb a leánykereskedés. Az ő feladata volt, hogy *lebbe álljon a toloncház előtt*. Vajjon tud-e erről a szemfüles rendőrség? Karsci tudniillik várta azokat a leányokat, akiket a büntetésük kitöltése után a toloncházból kibocsátottak. Ez a csapat biztos préda. Apró vétségek miatt zárják be a nőket oda s olyan társaságba kerülnek, amely angyalokat is elrontanak.

Az eladottak

A Hír több munkatársa megindult a pesti éjszakában, hogy sorra vegyék ennek a büntetlenül, a rendőrség orra előtt, szinte rendőri felügyelet alatt gazdálkodó bandának szomorú áldozatait. Kellemetlen, undorító barlangokba kellett betérni, ahova a legszerencsétlenebb utcai lányok menekülnek egy-egy, a rendőrkéztől való rettegés között végrehajtott portyázás után. A Szilágyi és Társai cég portékái mind ilyen szemétdombokra jutnak, miután a kitűnő üzletemberek kifacsarták belőlük a hasznot. Itt, a nagyvárosnak ezen rémes odúiban, ahova összefolyik minden társadalmi bűn és piszok, *A Hír* munkatársai kihallgatták Szilágyinak, a hatósági hanyagságnak és korrupciónak, a romlott és szegény magyar társadalomnak, a mai szociális rendnek sárba tiport áldozatait.

A szomorú sort kezdje meg

Juci

A Belváros egy szűk odújában vagyunk, amely mulatságos cimkőrséggel viseli a kávéház nevét. Az asztalkáknál, reggel felé lévén, munka után pihenő lányok ülnek a szeretőikkel. A lányok mind förtelmesek külsőre, de szinte kedvesek most, mert mind szerelmesek. A nézésük, amint a legényekre tapad, teli van fanatikus ragaszkodással, olvadozó szerelmmel. A férfiak azok, akiket Szilágyiék használnak, mikor segítőre van szükségük. Most a pénztáskákat kutatják át, hogy leszedjék belőlük a mindennapi adót, amit a lányok boldogan engednek át nekik.

Az egyik sarokban a vasorru bába egyedül mulat. Nem is öreg még, de ezer ránc az arca, a szalmasárgára festett haja — mintha az is fekete volna — tele van röt foltokkal, amiken az eredeti szín kívánczik ki. Az arca részegen vörös, a szeméből szinte örült tűz világít. Egy szál rongyos cigány huzza neki és a lány sör mellett kurjongat, dalol. Kényelembe tette magát: alsószoknyában, kigombolt bluzban, az ingéből huzza ki a koronákat. A bánatát mulatja; a szeretője néhány évre „elutazott” — becsukták.

Itt akadtunk rá Jucira. Az igazi neve S. Juliánna. Hirtelen vénült, de kedves arcú, kedves modoru, barna, tüzesszemű lány. Nehezen indul a beszéde, amikor Szilágyiról kérdezzük.

— Mit akarnak attól az utálatostól, attól a gonosztól, bár elpusztulna, akárhol is van! . . .

De azért csak sokára lehet rábírni, hogy elmondja a vele való dolgát. Mintha szegyélné magát. Végre mégis rákezdi:

— Kaszirnő voltam és egy patikus volt a barátom. Tavaly télen egy este, a dolgom után

bementem a Tokió kávéházba. Ujságot olvastam. Egyszerre odaült az asztalomhoz Szilágyi Hugó, akit akkor még nem ismertem. Elküldtem, de ő erőszakoskodott, sört hozatott. Beszélni kezdett — ő, hogy tudott beszélni! Nagyon tetszett nekem. Aztán még zongorázott is nekem, gyönyörűen játszott magyar nótákat. Alig vettem észre, a Balaton-szállóba voltam vele. Két hétig voltunk együtt és már a második hét végén nem szerettem. Megutáltam, mert láttam, hogyha rendőrrel találkozik, elsápad, lehuzza a kalapját. Gyáva a gazember! Mondtam neki, miért nem dolgozik tisztességesen.

— Én nem dolgozom! — felelte — Én csórok én lopok, én csalok, én zsebelek, én lányokat adok el, de nem dolgozom!

Utáltam, de nem tudtam elválni tőle. Szidott, ütött, aztán szépen beszélt hozzám, ahogy ő tud... Kiváltatta a lapomat, aztán elszedte a pénzt, amit kerestem.

Egyszer azal jött hozzám, hogy kétszáz forintot fogunk keresni, aminek a felét nekem adja.

— Hogyan?

— *Eladtak Eszékre, az Illichnének, aztán megszöktettek onnan. Nem leszel többé rossz lány! Velem leszel, az enyém leszel!*

Nem akartam, akkor ütött, szidott, aztán megint szépen beszélt, mulattunk egyet, pedig én nem akartam, mégis egy leánynyal s a Zöldi Marcival vonatra ültünk. Az uton nagyon jól mulattunk, azt mondtuk színészek vagyunk, az urak udvaroltak nekünk, úgy értünk Eszékre.

Ott, amikor a kocsiból kiszálltunk, az Illichné háza előtt, nagyon megijedtem! *Nem akartam bemenni, Sirtam, kiabáltam, a földre dobtam magam, a Hugó vert, szidott, aztán szépen beszélt, de én csak nem akartam.*

Akkor kijöttek a házból is és erőszakkal vittek be. Ott benn is sirtam, nem akartam vendéggel elmenni, de inni adtak és mulatós kedvem támadt. Bejött egy szőke fiu, aki nagyon megtetszett nekem, azzal táncoltam és tánc közben a nyakába borultam. A Hugó, aki ott ült a diványon, ekkor a lábát elém tolta, én elesem, a szőke fiu rám és én elájultam. Eltörtém a lábom.

Az eszéki kórházba kerültem. Ott a Hugó a Zöldi Marcival másnap meglátogatott, nagyon kedves volt, ételt hozott. Amint ott ült az ágyam mellett bejött egy nagy vörös ember. A Hugó elsápadt, de olyan fehér lett, hogy talán nincs is olyan fehér fal. A vörös detektív volt. Mondom a Hugónak:

— Dörgöld az arcod, harapdald a szádát, hiszen elárulod magad.

A Hugó dörzsölte az arcát, harapdálta a száját, de nem használta. Csak sápadt maradt. *A detektív odajött. De csak horvátul tudott, mi meg nem tudtunk csak magyarul. Volt ott egy lány, aki értett valamit magyarul, de az is csak nagyon rosszul. A detektív egy ideig próbált beszélni velünk, de aztán dühös lett és ott hagyott.*

Mikor visszakerültem Illichnéhez, megtudtam, hogy a Hugó azalatt két lányt szöktetett el onnan és eladta máshová. Azt hiszem Szegedre.

Én bus voltam, nem akartam lemenni a szalonba, de azért nem bántak rosszul velem. Várták, míg egészen meggyógyulok. A patikus sokszor irt ajánlott levelet, de nem kaptam meg csak egyet, amikor az Illichné nem volt odahaza. Akkor irtam a patikusnak, — azt irtam, hogy az Illichné a kávéház és én kaszír-nő vagyok ott. A patikus sürgönyözött és engem elengedtek, jegyet is adtak Pestre, meg enni-valót.

Itthon a patikus megtudta valahogy, hol voltam és elhagyott. Nem volt mit ennem, Szilágyi adott kosztot, meg ő gyógyvittatta a lábomat. De akkor már ugy utáltam, hogy mihelyt fölgögyultam, nagyon összeveszttem vele és ott hagytam.

Most így élek.

A HIR

Budapest, szeptember 5.

☞ **Beoltják a királyt.** Bécsben még mindig tömegesen szedi a himlő áldozatait. Udvari körökből származó értesüléseink szerint a király, mielőtt visszatérne Bécsbe, be fogja magát oltatni himlő ellen. Az oltást dr. Kerzl és dr. Neusser udvari orvosok fogják végezni. A király nehezen egyezett bele az oltásba, azt hitte, hogy magas kora ugyanis megóvja a veszedelemtől. Orvosai beszéltek rá. Oltóanyagot külföldről hozatnak. A király elhatározása gyorsan elterjedt a császárvárosban, a lakosság tömegesen rohanja meg az orvosokat, hogy az uralkodó példáján felbuzdulva, beoltassa magát. Isten óvja öreg királyunkat minden betegségtől! De nem-e lenne észszerűbb, amíg Bécsben a himlő járvány pusztít, Budapestre jönnie udvartartásával. Megkímélnék a kellemetlen műtétől és teljes biztonságban lenne. Hogy erre nem gondolnak.

☞ **Hála isten, nem igaz!** Szomoru hír terjedt el ma Budapesten. Arról van szó, hogy a Nyitra városában elszállásolt 71 és 72-es közös gyalogezredekben, amelyek a város vidékén gyakorlatoznak, a gyakorlatok során több haláleset és igen sok súlyos megbetegedés történt volna. A halottakat állítólag titokban temették el, a súlyos betegek számát szintén szigorúan titkolják. Ezenkívül állítólag egy szakaszvezetőt a gyakorlatokon éles golyó ölt volna meg.

A Hír nyitrai tudósítója érdeklődött a feltűnő hírek után. Beszélgetést folytatott a nyitrai katonakórház vezetőjével, aki a következőket jelentette ki:

— *Nem igaz egyetlen szó sem a nyitrai gyakorlatokon állítólag előfordult halálozásokról, vagy megbetegedésekről elterjedt hírekből. A gyakorlatokon halálozás egyáltalán nem fordult elő; súlyosabb megbetegedés nem volt; mindössze néhány könnyebb napszúrás és jelentéktelen eset.*

Annaira megszokhattuk az utóbbi időben az ilyen szomoru eseteket, hogy majdnem elhittük ezt is. Hála isten, nem igaz! . . .

☞ **Szilágyi Dezső szobra.** Szilágyi Dezső szobrát vasárnap fogják leleplezni a bácsmegyei Szilágyi-községben. A megye lelkes ünnepén meg fog jelenni Günther Antal igazságügyminiszter, valamint Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár, Olay Lajos és több országgyűlési képviselő. A zombori függetlenségi párt a vármegyeházán bankettet rendez a politikai vendégek tiszteletére, Günther miniszternél pedig a zombori függetlenségi párt küldöttségileg fog tisztelegni.

☞ **Czegléd új polgármestere.** Czeglédről táviratozzák: Fazekas Ágoston alispán elnöklésével ma volt Czegléd város polgármestert választó közgyűlése. Negyvenhárom szótöbbséggel ifju Gombos Lajost választották meg polgármesterré.

☞ **Pista öngyilkos lett.** Feltűnést keltő öngyilkosság történt ma délután Szatmárott. Barassu Károly földműves tíz éves kis fia, Pista, mert anyja megdorgálta, kiment a kertbe, felakasztotta magát és mire észrevették, már meghalt.

☞ **A mintarendőrség.** A bukaresti rendőrséget újjászervezik — a budapesti rendőrség mintájára. A Balkánon, ugy látszik, azt tartják, amit odább Ázsiában, hogy a budapesti rendőr a világ legerősebb lovaskatonája. Ezt mondta a megboldogult perzsa sah. Pedig a dolog nem egészen így áll. Tény, hogy a mi rendőrtisztviselőink nagy-részt képzett, elismerést érdemlő férfiak, a legénység azonban nem egyszer megszégyeníti a varsói rendőrpribékek hadát is. A naiv bukaresti rendőrprefektus azt irta a budapesti főkapitánynak, hogy bámulja a magyar főváros rendőrségét s ezt akarja mintául venni az újjászervezésnél. Kéri egyben, hogy küldje meg a budapesti államrendőrség szabályzatait. Dr. Boda Dezső udvariasan teljesítette az óhajtást.

☞ **Jekelfalussy egészséges.** Jekelfalussy

Lajos honvédelmi miniszter már régen nem mutatkozik az ugynevezett politikai színtéren. Nem járt be legutóbb a parlamentbe, a minisztériumban pedig már meg sem ismernék. Azt híresztelték róla, hogy beteg. Most megcáfolja ezt a félhivatalos könyomatos, amely egy hatvani távirat alapján jelenti, hogy ottan a katonai löverseny a kedvezőtlen idő dacára József főherceg és Augusztia főhercegnő, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Bolgár Ferenc államtitkár és a tábornoki kar jelenlétében ment végbe. A díjakat a főhercegnő osztotta ki a nyerkőknek. A főhercegi pár még Hatvanban marad.

☞ **68. 13. 14.** Ezt a három számot jól tessék megnézni. Nem fénylik ez a három szám mágikus fényben, ha az ember sokáig nézi? Ez a három szám nem közönséges szám. Ezek D'Annunzio számai. A vihar-költő, a hirdetés-király, a Duse-fosztogató, — már nem tudjuk, mi címet adjunk neki — megálmodta ezt a három számot és tíz koronával megtette őket a lutrin. Mit mondjunk? A három szám a legközelebbi huzáson szó nélkül kijött, ahogy ezt egy firenzei távirat a legkomolyabban jelenti. D'Annunzio ötvénezer lirát kapott a tízért. Itt már csak káromkodni lehet. Hihetetlen ez a találat-konyság. Kiapadhatatlan fantázia. A ternó az irodalom mezején, — ez igazán egészen új még. Költő ez a D'Annunzio. Ilyen jól csak nagy költő találhat ki. Hát még, ha a művei is olyan jók lennének, mint a reklámjai!

☞ **A harag vége.** Kaposvárról jelentik, hogy ott ma véres eset történt. Czobor József összeveszett egy régi haragosával, Porteleki József földművessel, aki a vita folyamán fölkapta a vasvilláját és agyonszurta haragosát. A gyilkost tartóztatták a csendőrség.

☞ **Első a pénz.** Mikor a tanítói fizetés-rendezésről szóló törvényjavaslat a nemzeti-egyesület elkeseredett obstrukciója után törvénynyé lett, a nemzeti képviselők titokban azt remélték, hogy az oláh tanítók meg fogják tagadni a törvényben körülírt eskü letételét, hogy ezen a módon a magyar államveszély ellen tüntessenek. Hunyadmegyében annak idején az oláh tanítók nem jelentek meg az eskü letételénél. Kiderült azonban, hogy mégis első a pénz. Most — mint dévai tudósítónk táviratozza — az eskütől távolmaradt oláh tanítók tulnyomó része igazolta elmaradását és kijelentették, hogy hajlandók az esküt letenni. Tehát elmaradt az ellenállás. Mert első a pénz . . .

☞ **Akit óvatosságból fosztanak ki.** A rendőrség ma furcsa ügyben végezte be a nyomozást. Mickl József, aki a Cséry-féle személtelép hivatalnok, följelentést tett, hogy összeeszkereit s készpénzét ellopták éjszakánként idején. Kóválygó fővel ébredt föl a Murányi- és Elemér-utca sarkán levő kávéházban s megdöbbenve konstataálta, hogy mulatság és ivásközben kifosztották. A vizsgálat során kiderült, hogy Mickl József lerészegedett és a barátai szedték el tőle az értéktárgyakat, nehogy idegenek ellopják. Amikor kijózanodott, hiánytalanul visszakapott mindent. Egy ujság azt jelentette, hogy Mickl a népligeti sirkusz igazgatója, Koller Gusztáv fosztotta ki. A rendőrség ma közli, hogy Kollernek semmi köze az ügghöz és Mickl nem is látta soha.

☞ **Hatvan korona.** Egy szegény szabóinas, Bruchwald Lajos ma délután a Bazilika felé menet az Ó-utca—Perc-közi utvonalon elvesztett hatvan koronát. Gazdája követeli, hogy a pénzt fizesse meg. Erre pedig képtelen, mert semmi jövedelme sincs. Esedezve kéri a jószívű embert, aki a pénzt megtalálta, hogy küldje el azt Ó-utca 11. szám II. em. 10. szám alá.

☞ **Két robbanás.** Ma délután két robbanás volt a fővároban. Szabó János szerelő a gázóra mellett dolgozott a Kazinczy-utca 50. számú házban. A gáz felrobbant. Szabó súlyosan megsebesült. — A Retek-utca 52. számú házban levő gyógyszerész laboransa benzinnel dolgozott. A benzin felrobbant. A laborans életveszélyesen megsebesült.

Szén-ankét. Ha már nagyon meggyülik a baj a fejünk fölött, ha már nagyon közel vagyunk a végpusztuláshoz, — ha nem is tesznek mást, legalább ankéteket tartanak az érdekünkben. A főváros, az egész ország reszketve gondol a közeledő télre és a szénhiányra... hát ne tessék félni, polgártársak, itt a szén-ankét! A kereskedelmi miniszteriumban szombaton délelőtt ankétet tartanak a szén-kérdésben. Az ankétre hivatalosak a vasutak képviselőin kívül az ipari, kereskedelmi és bányászati szaktestületek. Magyarok, tegyük nyugodtan a kezükbe a sorunkat.

Uj Kossuth-szobor. *Nagykárolyból* jelentik, hogy a város október elsejére tervezi Kossuth Lajos szobrának leleplezését. A szobor, amely most van öntés alatt, nemsokára teljesen elkészül. A leleplezést nagy fényvel üli meg Nagykaroly városa. Az ünnepre Kossuth Ferencet is meghívják.

Egyetemi zászlóalj. A budapesti egyetemi ifjuság az idén megalakítja a már régebben tervbe vett egyetemi zászlóaljakat. Ez az üdvös intézmény külföldi példára honosul meg most nálunk. Célja a magyar ifjuság katonai nevelése, a célzó sport terjesztése. A budapesti Athletikai Klub lelkes felhívással fordul most a főiskolai fiatalsághoz a hazafias ügy érdekében.

Kazinczy szobra. *Kazinczy* Ferencnek a magyar irodalomtörténet kiváló alakjának, szülőföldjén, a biharmegyei *Ér-Semjénben Fráter* Loránt áldozatkészségéből szobrot emeltek. A szép bronzszobor *Horvai* János művészi alkotása. A leleplezési ünnepély szeptember 22-én lesz, a felavató beszédet *Herczeg* Ferenc tartja, *Szávay* Gyula ünnepi ódát szaval. A leleplezési ünnepélyt hangverseny követi.

A himlő. A bécsi himlőjárvány behurcolásának megakadályozásáról tanácskozik a főváros hatósága. *Magyarevits* Mladen dr. tiszt főorvos tegnap este az összes kerületi tiszt orvosok véleményét kikérte ez ügyben. Elhatározták az összes nyilvános és magániskolák növényeinek *himlőellen* való újraoltását.

Halálozás. *Darvas* Mihály, az *Uránia* Színház vidéki osztályának volt igazgatója, ma hosszas szenvedés után életének ötvenkettedik évében Budapesten elhunyt.

A fürdőtolvajok. A Lukácsfürdőben tegnap lesbe állott a fürdőmester és tetten érte *Rajkó* János huszonhatéves cipészt, amikor éppen feltört egy kabint. Elfogták a társait is *Bordás* József fehérenemű tisztit és *Bognár* József kávéfőző személyében. Mind a hárman facérok voltak és hosszabb ideje lopásból élnek.

Éhínség. Az élelmiszerek drágasága oly mérveket ölt, hogy a szegényebb osztályt csaknem éhínség fenyegeti. Ehhez még az is hozzájárul, hogy a lelketlen házuszorások is kivesszük részüket a közönség szilpolyozásában. Ily körülmények között csakis dicsérettel lehet megemlékezni arról a cégről, amely az áremeléseket féltelmetes versenyképességgel folytán mérsékelheti. Ez a cég, amely a fogyasztóknak megbecsülhetetlen szolgálatot tesz, a régi jóhírnévű *Bándi* cég, amelyet évek óta előnyösen ismer a főváros közönsége.

Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

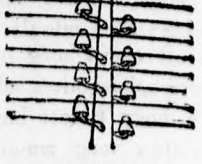
100,000 koronát nyert: 58524.
25,000 koronát nyert: 94202.
3000 koronát nyertek: 33133 58875.
2000 koronát nyertek: 11975 61015 98283.
1000 koronát nyertek: 23904 47680 74303 104161 115322.

500 koronát nyertek: 462 3319 3893 3917 5964 6308 6385 6691 11463 12578 20084 21408 22358 25967 32925 34052 36020 41003 41896 42075 52083 54283 56755 60175 62297 62685 68806 70069 71675 74418 77149 77615 79793 80040 81273 81798 82152 84401 86321 86654 90129 91836 94547 96215 98441 98853 100303 101110 103388 104909 108025 111543 114740 114903 117601 117752 120603 121194 121403 123529.

Kiss szerencséje nagy! A mai húzáson a 100,000 koronás főnyereményt az 58524. számú négy negyed sorsjeggyel, a 25,000 koronás nyereményt a 94202. számú nyolc nyolcad sorsjeggyel *Kiss* Károly és társa bankháza, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. szerencsés vevői nyerték, tehát nem hiába *Kiss* szerencséje nagy!

TÁVIRAT TELEFON

Návay Lajos bejelentette a házzsabályrevíziót Mikor lesz meg a választói reform Beszámoló Mezőkovácsházán

Battonya, szeptember 5.

Ma délelőtt egy jelentéktelen beszéd során szenzációs politikai leleplezés történt. *Návay* Lajos, a képviselőház alelnöke leplezte le önmagát, pártját, a kormányt és annak minden jövőendő politikai tervét.

Návay Lajos, ki a battonyai kerület országgyűlési képviselője, most járja sorra kerülete községeit. Tegnap este érkezett *Mezőkovácsházára*. Ma délben ebédet adtak a tiszteletére a Róth-féle vendéglőben; az ebéd során *Kádas* Mihály a függetlenségi párt elnöke üdvözölte, mire *Návay* Lajos hosszabb beszédben válaszolt:

Mindenekelőtt előrebocsátotta, hogy nem akar terjedelmes politikai beszédet mondani. Nem tart formális beszámolót, csak bizalmasan, választói előtt ismertetni kívánja politikáját. Az a politikai alapelve, hogy azt az utat kell követni, amely a nemzet és a király között való egyetértést zavartalanul biztosítja. Ez mindenkinek szent kötelessége. *Hogy a birtokos osztály és a munkásság között való teljes egyetértés biztosítható, feltétlenül fontosnak tartja a választói reform megalkotását* Ez a reform valóban készül.

Hogy mindeddig nem készült el, hogy *össze sem lesz meg*, azt nem lehet hibának felróni ilyen fontos kérdésnél. Ezt az életbevágóan fontos kérdést nem lehet elhanyagolni. *A reform ősszel még nem kerül a Ház elé.* A kormánynak azonban lesz rá gondolja, hogy a Házat a kérdés minden stádiumáról felvilágosítsa. Annyi már most is bizonyos, hogy *a nemzet ellenségei nem fognak ezzel a joggal élni.* Ez nem természeti jog, ez állami jog, amely együtt jár a kötelességekkel. Ami a *horvát kérdést* illeti, arra nézve nem mondhat mást, mint, hogy pártja és a kormány és az egész parlament azon lesz, hogy velük *a békés megegyezés lehetőségét megtalálják.* Valószínű, hogy ez sikerülni is fog. Ha nem sikerül, a nemzetnek lesz ereje — *akár a házzsabályoknak megváltoztatása árán is — arra, hogy évezredek jogait biztosítsa, hogy az ország épségét, amint megszerezte, meg is tartsa.*

Végezetül *Návay* Lajos ezek után még apróbb, jelentéktelen dolgokról beszélt. A választói jogról és a házzsabályrevízióról mondott szavait — és ez érthető — nagy visszataszással fogadták.

Tifusz- és himlőjárvány Szatmár-Németiben Zárva vannak az iskolák Mindent titkolnak

Szatmár, szeptember 5.

Néhány nap óta erősen pusztít a gyermekek között a *difteritisz, tifusz és a himlő.* A hatóságok a rettenetes baj járványszerű föllépését eltitkolták, de a város közönsége már szeltében beszél a nagy csapásról. A hét valamelyik napján *tizenkét gyermek holttestét vitték ki a temetőbe.*

A város tisztiorvosa, tekintettel a járvány veszedelmére, azt a tanácsot adta a város vezetőinek, hogy az *iskolákat ne nyissák meg.* Az iskolákban ennél fogva még nem tanítanak, a beiratások sem kezdődtek meg. Ma az az intézkedés történt, hogy a *járdákat messzire vonták be.* A város utcái piszkosok, nagy piszok van mindenfelé, a járványok föllépése és terjedése nagyrészt ennek tulajdonítható.

Megostromolt Községháza

Feldühödött a nép
Elverték a bírót

Mármarosziget, szeptember 5.

Kabola-csárda község lakossága ma kaszákkal, baltákkal, késekkel és botokkal felfegyverkezve megtámadta *Schreiber* Hermann fakereskedőt, aki egy bizottsággal kiszállott a községbe. *Schreiber* egy erdő-kitermelési jogot vett meg a mármaroszigeti közbirtokosságnak a kabolacsárdai határában lévő erdejében. Az erdőben egy patak van s ez *Kabolacsárda* község lakosságának ivóvízül szolgál. *Schreiber* azt kívánta, engedjék meg, hogy a patakot más irányba vezesse és azon az erdőből fát csusztaion le. A bizottság ma kiment, hogy *Schreiber* kérését teljesítse. A nép megtámadta *Schreiber*et, aki a község házára menekült; a támadók utánanyomultak, de *Schreiber* eltorlaszolta magát. A község házáról csendőrkért telefonáltak Mármaroszigetre, mert a *községi bírót a nép elverte és a község házáat kezdte ostromolni.* Gajer mármaroszigeti csendőrszárnyparancsnok vezetése alatt *28 csendőr ment ki azonnal* kocsikon a helyszínre, hol kiszabadították a község házában lévő fakereskedőt. *Schreiber* az erdővétehről lemondott.

Amerikai párbaj?

Titokzatos öngyilkosság

Szolnok, szeptember 5.

Csaba László kisújszállási állomási felügyelő-gyakornok, aki a szüleihez jött látogatába, ma a szolnoki *Zóna-szállóban agyonlőtte magát.* Hátrahagyott levelében az öngyilkos *amerikai párbajt emleget.* A rendőrség megindította a rejtélyes ügyben a nyomozást.

A Klagenfurti hadgyakorlatok

Schönaich sürgönye

Klagenfurt, szeptember 5.

Néhány nap előtt *Pogatschnik* reichsrathi képviselő levelben felszólította *Schönaich* hadügyminisztert, hogy a hadgyakorlatokat a sok haláleset és megbetegedésre való tekintettel halasztsák el. Erre a levélre *Schönaich* közös hadügyminiszter a következőket táviratozta *Pogatschnik*knak:

A tuleröltetésről és a szerencsétlenségekről szóló hírek *tendenciózus koholmányon.* Kérem, méltóztassék a csapatokról való gondoskodás tekintetében teljesen nyugodtnak lenni.

Schönaich.

Szegény német trónörökös

Nem szolgálhat a testőröknél

Berlin, szeptember 5.

Tegnap *White* amerikai milliárdos ebédén volt *Vilmos* császár vendége. Örségen a palotában az első lovastestőrszázad volt, a melynek a *trónörökös* a parancsnoka. Ebéd után a testőrszázad ellépett a trónörökös vezénylete alatt a császár előtt és akkor feltűnt a vendégnek, hogy a trónörökös *vértesskapitányi* egyenruhát visel. Megkérdezte a császárt, miért nem viseli a trónörökös a testőr-egyenruhát, amire *Vilmos* így felelt:

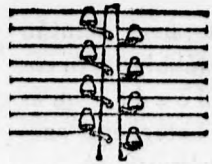
— *Nem vagyok elég gazdag hozzá, hogy a fiam a testőrségnél szolgálhasson.*

A trónörökös valóban a császárné vértesszerevény kapitánya, de a testőrséghez van beosztva.

Leégett szálló

London, szeptember 5.

Sheldovban leégett a *Wobb-szálló.* *Két ember holttestét megtalálták, de még nyolc hiányzik.*

TÁVIRAT

TELEFON

Gyilkos vasuti szerencsétlenség Nyolc halott, negyven sebesült

Lemberg, szeptember 5.

Bukatovics és Zuravno állomások között tegnap vasuti szerencsétlenség történt. Nyolc utas meghalt és tizenmegyven, köztük a lokomotívvezető és fűtő is veszedelmesen megsérültek. Azoknak száma, akik könnyebb sérülést szenvedtek, igen nagy. Ma reggel három órakor Sztaniszlauból segítő vonat érkezett, amely számos sebesültet hozott. A sebesültek egyike a következőket mondta el:

— A vonat éppen elhagyta a novoszjeleci állomást, amikor egyszerre nagy zökkenést éreztünk. Az összes gázlámpák elaludtak s a kézi podgyász leesett a kocsipadlójára. Az utasok nekivágódtak a kocsifalainak. Általános zavar támadt s az utasok az ablakokon át igyekeztek menekülni. A lokomotív kizökkent a sínből s magával rántott nyolc kocsi, amelyek közül a két első fölborult és meggyuladt. Két kocsi egészen elpusztult s ezekben számos utas elvesztette eszméletét. Négy kocsiból az utasok az ablakon át a kocsitetőre másztak s így jutottak a szabadba. Az első kocsi utasai közül hárman meghaltak, egy diák veszedelmesen megsérült, egy lezuhanó ajtó egy katonának mindkét lábát eltörte. Ezt a katonát a kórházba szállították. Harminenél több azoknak az utasoknak a száma, akik agyrázkódást szenvedtek.

Ellopták a sineket

Lemberg, szeptember 5.

Itteni lapok jelentik, hogy bűnös kezek kiszedikék a csavarokat a sinekből és így siklott ki a sztaniszlai személyvonat, nem felel meg a valóságnak. A szerencsétlenül járt vonatnak 550 utasa volt s köztük különösen sok asszony és gyermek. A vonat félórás késéssel ért Bukacovesbe és azontul jelentékenyen meggyorsította a menetet. Nyolc óra lehetett, amikor az utasokat nagy zökkenés rémitette meg. A kocsik nagyon inogtak és a tizenegy vagon közül csak három maradt az elgörbült sineken, a többi lefordult. Az első kocsi darabokra tört. Körülbelül száz utas az ablakokon át kiugrott. Azon a helyen süppedős mosár van és a menekülők térdig gázoltak benne. Szakadt az eső és koromsötét volt az éjszaka. Egy órákor ért a veszedelem színhelyére az első mentő vonat. Egy tisztiszolga holtteste borzasztóan meg van csonkítva. Egy Vasits nevű kereskedő és egy diák fejét a vasgerendák darabokra zúzták. A hivatalos vizsgálat azt találta, hogy a szerencsétlenség helyén a sinek ki voltak kopva. Egy utas, aki reggel utazott Bukacoves felé, azt mondja, hogy már akkor nagyot zökkenett a vonat. A sebesültek száma meghaladja a százat.

Öt frankért elpusztul egy város Az antwerpeni véres sztrájk

Antwerpen, szeptember 5.

A tegnapi nyugalmas napra borzalmas éjjel következett. Hat helyen támadt tűz és öt hektár területen az összes faraktárak és színek kigyuladtak. A tüzeltek és a műszaki csapatok a veszedelemmel szemben tehetetlenek és csak arra kénytelenek szorítkozni, hogy a tűz terjedését megakadályozzák. A legnagyobb tűz ez, amelyet Antwerpen valaha látott. A lakosságot óriási rémület fogta el, mert a gyújtogató banda tagjai azzal rémitgetik, hogy az egész városrészt föl fogják gyújtani. Eddig sikerült a bandának három tagját letartóztatni. A közmunkaügyi miniszter a polgármesterrel folytatott tanácskozása után azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a sztrájkolókkal való tárgyalás kielégítő eredménnyel fog járni. A munkások újból munkába állanak, ha megadják a napi öt franknyi bért. A bér-emelés kérdése ezután kerül tárgyalásra.

Antwerpen, szeptember 5.

A tüzvévész az egész fatelepet pusztulással fenyegeti. A szomszédos házak veszályban orognak. A brüsszeli és genti tüzoltóság segítségét táviratilag kérték. Öt embert letartóztattak, akiket lopáson értek. A titkos rendőrség azt a parancsot kapta, hogy több anarkista hollétét kutassa, akik ideérkeztek.

Antwerpen, szeptember 5.

A fa-kikötő még mindig ég. Az eddigi kárt öt millióra becsülik. A városi hatóság segítségül hívta a brüsszeli és a genti tüzoltóságokat. A tűz napokig fog tartani. Tíz gyújtogatót letartóztattak. Sok pör lesz, mert a biztosító társaságok megtagadják a kártérítést és azt mondják, hogy a városi hatóság elejét vehette volna a tüzvévésznek. A sztrájkbizottság holnap ülést fog tartani. Azal biztatják a sztrájkolókat, hogy holnapra együtt lesz a segélypénztárban 40.000 frank. A kikötő közelében egy nagy gőzfavágó is leégett. Éjfél után néhány zászlóalj katonaság vonult ki a tüzoltóság segítségére. Az egész helyőrség kuszignálva van. Az áruszállítmányok hihetetlenül felhalmozódtak és a továbbításra gondolni sem lehet. A szél erősen fúj és a kikötőből messzire viszi a szikrákat úgy, hogy a külvárosokban is sok ház kigyuladt.

A marokkói háború Spanyolok és franciák egymásra lönek

Páris, szeptember 5.

A Figaro casablancai jelentése szerint a franciák legutóbb megtudták, hogy ama törzsek, amelyek eddig nem tartoztak az ellenséghez, a franciák és a város ellen támadásra készülnek. Drude tábornok e hónap 3-án reggel öt órakor hat száza gyalogságból és vadászából, egy század spahiból alkotott hadsereget küldött ki. A hadsereg közeledtére az ellenséges lovasság futásnak eredt, egyszerre azonban segélycsapatok tüntek fel, mire a marokkóiak visszafordultak. A francia hadsereg parancsnoka megállította seregét és az ágyuk megszóltak. Az ellenség száma egyre szaporodott és körül akarta zárni a franciákat. A hegyeken számos lovas tünt fel, akik hirtelen lerohantak a völgybe és egyszerre a francia hadsereg 800 méternyi távolságban tüntek föl. Tüzelésük következtében Drude tábornok kénytelen volt parancsot adni a visszavonulásra. Közben a tüzérség föltartóztatta az ellenséget, amely 1500 méterig közeledett a franciák felé. A csapatok délután három órákor tértek vissza a táborba. A küzdelem négy óráig tartott.

London, szeptember 5.

A Morningpost tangeri jelentése szerint a franciákat a csatából visszatértükkor a spanyolok heves tüzzel fogadták, mert azt hitték, hogy az ellenség közeledik a város felé.

Páris, szeptember 5.

A Havas-ügynökség casablancai jelentése szerint a marokkói csapatok vakmerőségük és bátorságuk számos jelét adták. A benszülőttek a francia csapatokra vetették magukat és az óriási tüzelés dacára elszállították halottaikat, miközben nagy veszteségeket szenvedtek. A marokkóiak veszteségét pontosan nem lehetett megállapítani, mert a francia katonák nem szállították el a holttesteket. Az ütközet folyamán ötezernél több ágyulövet tettek.

Stössel fogd be a szád!

Pétervár, szeptember 5.

Stössel tábornoknak megtiltották, hogy kидja emlékiratait Port-Artur ostromáról és egyáltalán újságírókkal erről a témáról beszéljen.

Japán hajók Triesztben

Trieszt, szeptember 5.

A Sukuba és Csitoza japán hadihajók ma reggel ideérkeztek. A Lacroma-yacht, amelyen Montecuccoli tengernagy tartózkodik, üdvözölte a japáni hajókat. Ijuin japán tengernagy ezután vezérkarával meglátogatta Montecuccoli grófot, aki a látogatást nemsokára viszonzta. 10 órákor a japáni tengernagy a partra hajózott, ahol a japán konzul üdvözölte, innen a helytartósági épületben Safgotsche gróf helytartósági alelnök-nél tisztelgett, majd a tanácsolóházba ment, ahol a podesztá üdvözölte.

Szétépték az örültek Forradalmárok a bolondok házában

Pétervár, szeptember 5.

Kaplan elmeorvost Ufába küldték, hogy az elmebajosok ottani országos intézetében levő forradalmár foglyokat lecsillapítsa. A zendülő foglyok megölték az orvost és a szó teljes értelmében darabokra tépték. Kaplan nagy hírben álló tudós és elmeorvos volt.

Szerb példára

Montenegrói tiszték összeesküvése

Belgrád, szeptember 5.

Ma volt a főtárgyalás Cettinyében, Montenegró fővárosában Lepetic Vuk kapitány és Kontie Dimitri, Sekulovic Vasza, Radovic Raso és Sekanovic Vlaso hadnagyok hazaárulási pörében. Megfosztották őket rangjuktól és a montenegrói hadseregből kiközösítették. A kapitány azért fogták pörbe, hogy a hadnagyokat rávette a szerb mintára tervezett összeesküvése, amelynek az volt a célja, hogy a fejedelem életének megkegyelmezzék ugyan, de lemondásra kényszerítik. Bebizonyosodott a vizsgálat során, hogy Vukotica kapitány tervébe a belgrádi udvar több tagja is be volt avatva.

A kolera Ausztriában

Lemberg, szeptember 5.

A Vjek Novi-nak jelentik Podvolociskából, hogy ott egy asszony meghalt kolera-ban. Nagy a rémület a környéken és a városban. A hatóságok megtették minden óvintézkedést.

Elloptak egy vasutat

Nagy munka volt: évekig tartott, míg elfogyott

London, szeptember 5.

Megindult most egy vizsgálat, amely szenzációs dolgokat derített ki. Írországban huszonöt év óta lopnak részletekben egy vasutat, míg most, amikor már majdnem elfogyott, észrevették a hatóságok és megtették a feljelentést. 1870-ben építették azt az ir vasutat tizenkilenc kilométer hosszúságban. A társaság azonban minden évben ráfizetett vagy ötvenezer koronát, úgy hogy néhány év múlva abbahagyta az üzemét. A hitelezők árverést irtak ki a sinekre, felszerelésekre, órházakra, de minthogy nem akadt vevő, nem törődött többé senki a vasutal. Évekig lopkodták a sineket, az órházakat; kocsin vitték el az anyagot és senki sem bánta. Amikor azonban most egy vasuti hidat kezdtek szétszedni a tolvajok, a hatóságok figyelmessé lettek és följelentették a dolgot. A vizsgálat megindult, amikor is kiderült, hogy az egész vasutból már csak néhány darab értéktelen rozsdás vasrud maradt meg.

Egy orvos tragédiája

Órületbe üldözték

Tébolydáról — tébolydára

A lipótmezei tébolyda előtt ma délben megállott egy mentőkocsi, két hatalmas ápoló segített ki belőle egy sovány, sápadt embert, a kapuban dulakodás támadt, a szerencsétlen nem akart bemenni az élőhalottak temetőjébe, akkor még két ápoló jött és behurcolták. A tébolyda új lakója Horváth Dániel doktor, előkelő fiatal elmeorvos. Egy éve már, hogy Horváth dr. súlyos idegbeteg, üldözési mániában szenved, ma reggel dühöngeni kezdett bátyjának, Horváth Márton államvasuti főmérnöknek lakásán, onnan internálták a Lipótmezőre. Érdekes, rendkívüli karriér törtérékben ketté, Horváth dr. fényesen indult és akik ismerték, őszintén sajnálják tragikus végét. A Hír tudósítója a következőkben számol be Horváth Dániel szomorú sorsáról:

Szanatóriumból — Szanatóriumba

Horváth Dániel a budapesti egyetemen végezte tanulmányait, minden szigorlatát kitüntetéssel tette le és az orvosi szaklapokban írott cikkei már akkor feltűnést keltettek. Mikor megszerezte az orvosi diplomát, külföldi tanulmányutra ment. Utazgatása közben Hamburgban megismerkedett Klein Sándor dús gazdag bankárral, akinek elvette a leányát. A hozományból Hamburgban nyitott szanatóriumot. Most már kizárólag elmeorvosként foglalkozott, a szanatóriuma zárt intézet volt, a veszélyes betegek számára. Három hónapig igazgatta az intézetet Horváth, akkor hirtelen abbahagyta, eladta, Budapestre utazott. Már akkor panasolta rokonainak, hogy üldözik a német orvosok, tönkre akarják tenni, de beperelte őket, több százezer korona kártérítést fogtak neki megítélni. Két esztendő előtt új elmeorvosintézetet nyitott a bajorországi Ambergben, közben állandóan Bécsben tanulmányozta az elmeorvosi tudomány legrejtelmesebb tanfolyamait. Ujabb vállalkozása sem sikerült. Hat hónap óta itthon tartózkodott, a feleségétől különváltan élt.

Órületbe üldözték

Május 5-én Bécsből jött Budapestre Horváth dr. és a Rémi-szállóban szállt meg. Rokonai, akiknek Berlinből, Hamburgból, Ambergből folyton leveleket irtak, hogy a fiatal orvos örült, üldözési mániában szenved, megijedtek és felkérték a mentőket, hogy szállítsák rokonukat a Lipótmezőre. De a szép terv nem sikerült. Horváth dr. még akkor teljesen épelméjű volt. Salgó Jakab dr., Moravcsik és Surányi dr. egyetemi tanárok hiteles bizonyítványai tanuskodnak erről. Napokig üldözte a kényszerzubbonyal felszerelt mentőkocsi, míg elment a mentőkhöz, bemutatta a bizonyítványokat, erre békén hagyták. Ez a hajszja megrongált idegzetét teljesen szétforgácsolta. Hogy véget vessen az ügynek, bement a tébolydába és orvosi konzilium állapította meg újra, hogy ideges, de épelméjű. Horváth dr. május 17-én a Nap tudósítója előtt a következőkben mondta el kálváriáját:

Az én üldöztetésem sokkal nagyobb és súlyosabb természetű, mint ahogy képzelik. Borzasztó részletei vannak és

nemcsak budapesti, hanem hamburgi és berlini elmeorvosok vannak ebben az ügyben kompromittálva. Ez az esztendő óta folyó üldöztetés oka egy fantasztikus szerelem, melynek szereplőit nem is ismerem. Remélem, hogy akik bűnösök, nekik sokára elnyerik majd büntetésüket. Ha még sokáig tart, megőrülök, az örületségre kergetnek...

A szerencsétlen ember megjövendölte saját sorsát.

A milliók

Két hét óta újra a fővárosban, az Orient-szállodában lakott Horváth Dániel. Május végétől Bécsben tartózkodott. Egészen megtört, rá se lehet ismerni a szerencsétlen orvosra. Két éve annyi lelki megrázkódtatásban volt része, amennyit el nem bírt gyenge szervezete és idegrendszere. Rögeszémi támadtak: milliós örökség vár rá, amelyet csak rokonai miatt nem kaphat meg, akik összeesküdtek ellene.

Tegnap délelőtt felkereste sógorát, Földesi Márton budapesti váltótörvényszéki hivatalnokot. Lelövéssele fenyegette, ha nem segíti hozzá a milliókhoz. Azután egy katonatisztről beszélt, aki pénzt akar neki adni, de sógorai lebeszéltek. Földesi meg akarta nyugtatni Horváth drt, a boldogtalan ember nem hallgatta meg, elrohant.

A Lipótmezőre!

Ma reggel hat órakor a lakásán, Izabella-utca 77. száma alatt kereste fel Földesit. Oriási botrányt csapott.

— Agyonüttek, ha nem enged felvenni a milliót! Kiirtom az egész családot!

Alig tértek magukhoz Földesiek, Horváth elrohant. Délelőtt a bátyjához, Horváth Márton államvasuti főmérnökhöz állított be, aki Thököli-körút 72. szám alatt lakik. Itt önkívületi állapotban dühöngeni kezdett. Az asztalt, a székeket, a porcellántárgyakat, a lámpát darabokra zúzta. A főmérnök és családja kétségbeesett lármájára befutottak a szomszédok, akiknek segítségével sikerült lefogni a megőrült orvost. Telefonon hívták a mentőket, akik a dühöngőt bevitték a főkapitányságra. Hódosy Gedeon dr. rendőrorvos megvizsgálta és megállapította, hogy közveszélyes örült. Beszállították a tébolydába.

A család nyilatkozatai

A Hír munkatársa beszélgetést folytatott Horváth Márton mérnökkel, aki így nyilatkozott testvéréről:

— Szerencsétlen öcsém két év óta idegbeteg. Azt hiszem, akkor keletkezett irtózatossága, amikor Krafft-Ebing előadásait hallgatta. A baj lappangott, most kitört rajta. Mi a legjobb szívet voltunk hozzá és igen lesújtott mindnyájunkat a tragédiája. Az orvosok biztatnak, hogy még gondos szanatóriumi ápolás mellett visszanyerhetjük a boldogtalant.

Földesi Márton, a megőrült orvos sógora a következőket jelentette ki a Hír munkatársa előtt:

— Ma reggel hat órakor hirtelen betoppant hozzám Horváth doktor, akit hónapok óta nem láttunk. Tisztában voltam már tegnapi találkozásunkkor vele. Megőrült szegény. Minden áldozatot meghoztunk volna érte, könyörgtünk egy fél év előtt már, hogy menjen szanatóriumba, de nem akart zárt intézetbe vonulni. Külföldön tette tönkre agészégét, ott lehettek titokzatos kellemetlenségei, amelyek végzetesek voltak.

Horváth Dániel drt ma délután megvizsgálták a lipótmezei tébolyda orvosai és konstatálták, hogy üldözési mániában szenved, a betegsége szerencsés körülmények közt gyógyítható.

Borbélyból — hivatalnok

Csalás, sikkasztás és minden egyéb

Viharos multu ember jutott ma a rendőrség börtönébe. A neve Dobé Nándor s legutóbb magánhivatalnok volt a Conrád és társa Teréz-köruti műszerkereskedő-cégnél. Hosszu időn át esalt és sikkasztott, majd egy esekklapot lopott, kitöltötte s a fölött négyezer koronával megszökött.

Dobé valamikor borbélyinas volt. De amikor fölszabadult, elhagyta a becsületes mesterséget. Az volt a vágya, hogy uri módon éljen, munka nélkül. Lopásra vetemedett, amiért 1894-ben lecsukták.

Azután még négyszer itélték el Dobét, aki most harminchét éves ember s életének harmadrészét a börtönben töltötte.

Legnagyobb szabásu manipulációja az volt, hogy az újságokban hirdetőket tett közzé s egész sereg embert szerződötetett illatszerez gyárába, amelyben saját találmányait akarta csináltatni. A gyár a Nefejeits-utca egyik kis hónapos szobájában volt, ahova Bódé mindenféle ócska üveget s egy rossz desztilláló-gépet rakott be szemfényvesztésül. Aztán negyvennél több alkalmazzottat szerződötetett, — de csak kaucióval.

A szegény emberektől egész vagyonkájukat elsikkasztotta, aztán ellillant, mint a legfinomabb illatszerez. Bérczi Béla rendőrkapitány tartóztatta le s a bíróság két esztendői börtönbüntetéssel sújtotta. Mint katonaszökevénynt átadták a hadbírósnak is, ott pedig három évi börtönt kapott.

Amikor kiszabadult, állást szerzett a Conrád és társa cégnél. Előinte tisztességesen viselte magát, hogy megnyerje a főnökei bizalmát. Pénzbeszedéssel és fizetéssel is megbízták a rokon-szenves modoru embert, akiről persze nem is sejtették, hogy rovott multu.

Nemrég ellopott egy esekklapot, amely egyik főnökének aláírásával volt ellátva. Kitöltötte négyezer koronára s beváltotta a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban.

Hamar rájöttek a csalásra s Dobé akkor visszaküldött a cégnek kétezerkétszázhatvan koronát. Könyörgött nekik, hogy ne jelentsék föl.

A cég azonban megtette a panaszt, mert egyéb gázságaira is rájött. Megállapították, hogy több pénzösszeget, amelyeket a postán kellett volna elküldenie, elsikkasztott. Csináltatott hamis postabélyegzőt is s a föladókönyvbe, aznap kelettel belenyomta a föladást igazoló bélyegzőt.

Dobét ma fogták el. Kihallgatása alkalmával ezt mondta Stefkovics Ferenc rendőrfogalmazónak:

— Azért sikkasztottam, hogy szép lányokkal pezsgőzhessenek, fiakkercen járhaszak és a turfon szerencsét próbáljak. Nem tehetek róla, pechos ember vagyok. Dolgozni nem szeretek s az urhatnásághoz pénzt nem adott az uristen.

A sikkasztót kihallgatása után letartóztatták és holnap átkisérlik az ügyészség fogházába.

Gyorsírókurzusok. Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület most kezdődő tanfolyamaira állandóan folyik a beírás. Szegénysorsuak és magántisztviselők jelentékeny kedvezményt kapnak. Az egyesület elnevezéseit és „Parlamentii” című apróhirdetéseit pár hónap óta megtévesztő módon utánozzák. Szolgáljon figyelmeztetésül, hogy az egyesület tanfolyamait kizárólag a Liszt Ferenc-tér 10. szám alatti Gabelsberg-szakiskolában tartják. A tanfolyamok második csoportja szeptember 6-án, harmadik csoportja pedig szeptember 11-én kezdődik.

Gyilkosság a lagunák városában Velencei hajnal A titokzatos merénylő Letartóztatták!

A lagunák városában a szűk sikátorok nem egy szerelmi drámának voltak néma tanúi. Enyhe éjszakákon tör villant meg, valaki a vízbe zuhant, aztán csend lett. Ma reggel orosz merénylő fegyvere riasztotta fel álmodozásából a világ legszebb városát. Az orosz közélet szereplő alakjainak nincs nyugtuk, a forradalmárok fegyvere elől nincs menekvés. Az elszánt, meghajszolt, elkeseredett emberek szövetsége behálózta az egész világot, akinek halálát elhatározták, azt nem védi meg szuronyok erdeje, a rendőrség őrizete, kincsek garmadája, páncéling, vagy elbujdosás elhagyott helyekre, tengerentúli országokba. Nyolc hónapja lakik Velencében Kamarovszky-Pany orosz gróf, nyugalmazott kormányzó, a hadsereg egyik legelőkelőbb tábornoka. Ma reggel még eddig titokzatos körülmények közt, a gróf ellen merényletet követett el Naonimoff orosz ember. *Ötször rálőtt a tábornokra*, aki még ágyban feküdt; minden lövés talált. A gyilkosság ugyszólván a cselédség szemeláltára történt és Naonimoff mégis elmenekülhetett. Csak délelőtt Veronában tartóztatták le.

A velencei hajnal véres szenzációjának tiszta képét elhomályosítja egy gyönyörű szöke asszony alakja, akit sokszor láttak a Márkus-téren Kamarovszky-Pany gróffal sétálni. A cselédség azt hiszi, hogy a gróf nem politikai gyilkosság áldozata, az asszony miatt követte el a merényletet Naonimoff, aki szintén szerelmes volt a szöke nőbe, sőt más verzió szerint a hites felesége volt, öle szökléte meg a gróf. A Hír tudósítója a titokzatos merénylet következő részleteit táviratozza:

Halálfejes levelek

Velence, szeptember 5.

Kamarovszky-Pany orosz gróf nyolc hónap óta a Campo Santa Maria del Giglion bérelt nagyobb lakást. Teljes visszavonultságban élt és életmódja minden tekintetben elárulta, hogy a közfigyelmet lehetőleg kerülni akarja. Mert a dúsgazdag előkelő gróf igen érdekelte a velencei társaságot. Reggelenként gyakran láthatták gondoláznai egy magas, fekete ruhás hölgy társaságában, aki többször járt is hozzá a palotába. Kamarovszky gróf egyik legelőkelőbb orosz mánás-családból származik, amíg odahaza élt, kormányzója volt egy nagy kerületnek; az orosz-japán háborúban mint lovassági tábornok vett részt. Magas, fekete ember, rendkívül elegánsan öltözködik, az arca borotvált, a homlokán nagy forradás, kardvágás nyoma. Az utóbbi időben minden nap hozott a posta, kétkoritekos leveleket a grófnak, a levelek halálos ítéletét mondták ki, a papíron halálfej volt, meg volt írva, hogy szeptember elejére készüljön el a halálra, akárhova menekül, a végzet utoléri. A gróf nem törődött a levelekkel, félrebotta, azt hitte, valaki rossz tréfát űz vele.

A hajnali vendég

Néhány nappal ezelőtt egy orosz ember érkezett Velencébe, előkelő hotelben, a Kiva dei Schiavonin levő Danieli-hotelben szállt meg. Naonimoff oreli lakosnak jelentette be magát. Jelentéktelen szöke emberke, az orrán pápaszem, két nap óta kereste Kamarovszky gróf címét, ma reggel megtudta és még hat óra sem múlt, bekopogtatta a palotába.

A gyilkosság

Naonimoffot a szobaleány fogadta.

— Nem bocsáthatom be, a méltóságos ur még alszik. A hajnali vendég előbb könyörgött, majd

félrelökte a szobaleányt és az ebédlőn keresztül berohant a hálószobába. A gróf ágyban feküdt; aludt. A merénylő revolvert rántott és ötször az alvó férfit lövte, minden lövés talált. Kamarovszky az első lövés után, amely a vállán érte, felriadt, kiugrott az ágyból, de akkor a második lövés találta homlokán és összerogyott.

Naonimoff a fegyvert kezében tartva, kirohant a házból; senki sem állotta útját. A szobaleány — fiatal olasz nő — elbujt a padlásra. Eljuttott a lakására, onnan a pályaudvarra hajtatott, éppen indult a veronai vonat, erre felugrott és megszökött.

Forradalmár vagy vetélytárs

A cselédség fellármázta a questurát (a rendőrséget), a grófot elszállították a San Marco-kórházba, csak délután tért magához. Orvosai szerint a sebesülése súlyos, de nem feltétlenül halálos. Nincs kizárva, hogy kiheveri az irtózatos reggeli kalandját. A gróf kihallgatásakor összefüggéstelenül beszélt, késő éjszaka még nem tudtak meg tőle semmit.

Azok, akik a gróf viszonyait ismerik, nem tartják valószínűnek, hogy a grófot politikai okokból akarták megölni. Sokszor látták egy fekete öltözött, sűrűn lefátyolozott, magas hölgygel, akit állítólag Szent-Pétervárról szöktetett a lagunák városába. Azt hiszik, hogy a merénylő szerelmes volt az asszonyba, vagy éppen ő a férj, akitől elesébitotta Kamarovszky tábornok a hites feleségét. Viszont, ha szerelmi féltékenységből történt a gyilkosság, bizonyára nem tudta volna ilyen pontosan kiszámítani a gyilkos, aki hidegvérrel, minden indulat és szenvedély nélkül célzott, gyilkolt és ugyanazon az uton, amelyen bejött, mintha misem történt volna, feltűnés nélkül távozott. A keze sem remegett: — minden lövés talált.

A gyilkost letartóztatták

Verona, szeptember 5.

Kamarovszky gróf gyilkosát délután 2 óra 10 perckor a Velencéből érkező vonat egyik fülkéjében letartóztatták. A rendőrségen tagadta bűnét, minden felvilágosítást megtagadott. Este Velencébe szállítják, ahol szembesíteni fogják a gróffal.

„Miklós megölt, jöjj rögtön!”

Velence, szeptember 5.

Kamarovszky gróf estefelé eszméletre tért. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy sebláza van s hogy az állapota életveszélyes. Este külön-szobába vitték a grófot. Mielőtt átvitték, papírt és ceruzát kért és francia nyelven a következő táviratot fogalmazta meg: „Nicolas m'a tue, viens tout de suite.” (Miklós megölt, jöjj rögtön.) A táviratot a gróf az anyja nevére címezte s a szobaleányával adatta fel.

A kórházban azután megkérdezték, hogy tudja-e ki volt a merénylő. A gróf egy cédulára Naonimoff Miklós nevével írta föl. Miközben átvitték, nyugodt volt és hidegvérű. Utközben cigarettát kért és elszívta. Később megkérdezte az orvost, hogy veszedelmes-e a sebe. Az orvos azt felelte:

— Halálos.

Kamarovszky így szólt erre:

— Akkor bizonyos dolgokat rendeznem kell.

— És megparancsolta, hogy Magno doktort, bizalmas barátját azonnal hívják el az ágyához.

Később a gróf elmondta, hogy régen ismeri a gyilkost. Az apja Orel kormányzója és huszonhárom éves lehet. Már Oroszországban is ellensége volt. A gyűlöletének az az oka, hogy szerette azt a leányt, akit ő el akart venni feleségül.

x Étkezés előtt igyon a kiváló hatású „Radial-Elixir”-ből. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r. t. Kecskeméten.

Sir W. H. Battle

A vakbélgyulladásról és a magyar iparról

Nem ért hozzá!

Egy előkelő orvostudományi lap, a londoni *Lancet* nemrég szenzációs bolondgombával lepte meg a világot. E lapban egy tudós orvos, sir W. H. Battle, kisütötte ugyanis, hogy a mostanában rettenetesen pusztító vakbélgyuladást a kenyérrrel veszszük be magunkba. A malmok ugyanis — szerinte — acélhengerrel őrlik a búzát. Ezekből a hengerekből apró kis acélrészecskék jutnak a kenyérbe s innen a vakbélbe s ott lerakódnak. Ez okozza aztán a vakbélgyuladást.

Ez a hír nagyon érzékenyen érintette a magyar malomipart. Hogy alaposan megvizsgáltsék a tudákos ánglust, a Molnárok Lapja meginterjúvolta a magyar orvosi kar néhány ki-tünőségét.

Dr. Genersich Antal egyetemi tanár, a Kórhonctani intézet igazgatója bolond beszédnek mondja W. H. Battle állítását.

Stiller Bertalan dr. egyetemi tanár szerint, a *Lancet* cikke minden tudományos alapot nélkülöző, mert a vakbélben a legalaposabb vizsgálat dacára is, sohasem találtak még vasdarabokat, vagy szilánkokat.

Herczel Manó dr. udv. tanácsos szerint az Országos Közegészségügyi és Orvosi Tanácsnak kell ebben a nagyfontosságú kérdésben állást foglalnia, hogy visszaverhessük a magyar malomipart ért vádat. A *Lancet* cikkének állítását valószínűtlennek tartja.

Dollinger Gyula nézete az, hogy az angol orvosi szaklapokban igen sok bolondgombát látott már napvilágot és így ezen a cikken sem kell nagyon csodálkozni.

Elítélően nyilatkoztak még dr. Hüttl Hümér, dr. Verebely Tibor, dr. Baron Jónás és dr. Kétly Károly egyetemi tanárok.

Az angol tehát tévedett. Ez nem tesz semmit, tévedni emberi dolog. A malom azért tovább forog Dorozmán s az angol szeszfőzők tovább is főznek wisky-t. Ebből szeszelt be valószínűleg sir W. H. Battle...

TÖRVÉNY ELŐTT

☞ Megőrült a börtönben. A tavasszal gyilkos merényletet követett el Ritter János mé-szárossegéd. Feleségére, aki őt elhagyta s kis gyermekére több revolverlövést tett és súlyosan megsebezte őket. Ritter azután magát is agyon akarta löni, de öngyilkos terve nem sikerült, mert a berohanó szomszédok kicsavarták kezéből a füstölő fegyvert. Rittert letartóztatták s két rendbeli gyilkosság kísérletének büntette címén elrendelték ellene a vizsgálatot. Ezt azonban befejezni nem lehetett, mert Ritter a fogházban megőrült. Üldözési mánia vett rajta erőt s még a fogházőröket is inzultálta. Minnich és Ajtay egyetemi tanárok és törvényszéki orvosszakértők közveszélyes őrületnek nyilvánították, mire az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró ma megszüntette ellene az eljárást. A vizsgálóbíró rendelkezése Rittert egy tébolydába fogják szállítani.

☞ Doktor Figaró. A budapesti törvényszék vizsgálóbírája ma egy veszedelmes szélhámossá len bocsájtott ki körözölevelet. A szélhámossá egy spalatói borbélysegéd Stroján József, aki mindenféle orvosdoktorok adta ki magát. Ily minőségben beférközött Ferenc Ferdinánd trónörökös udvarába is, ahol komolyan orvosnak nézték a borbélysegédet. Stroján, amerre csak megfordult, mindenütt csalt, szélhámosságot. Legutóbb pedig bűnös merényletet követett el egy Zsille Anna nevű leányon. Utóbbi cselekménye miatt most a vizsgálóbíró országos körözését rendelte el. Stroján magas termetű, barna ember, beszél németül, olaszul és keveset magyarul.

A kinrekedt Budapest

Süket a házmester

Éjfél után a kapu előtt

Nincsen rendőr!

Van már rendőr!

Meglopták a rendőrséget!

1.

Egy földült arcú, kétségbeesett ember jelent ma meg A Hír szerkesztőségében. A szeme véres volt az álmatlanságtól, a lábán alig tudott megállni a fáradtságtól, s a szomorúság és a düh úgy elfullasztották, hogy alig tudott szóhoz jutni. Nagysokára azután elmondta a következő kalandos, bonyolult és rémes históriát:

2.

— Az éjszaka nem tudtam hazamenni. A Szentkirályi-utcában lakom, egy nagy, szép házbán, társaságban voltam és úgy két óra felé érttem a kapu elé. Meg kell jegyezni: a házmesterhez mindig barátságos voltam, pénzzel töltöttem, hízelegtem és udvaroltam neki, a feleségének azt mondtam, hogy nagysád, a leányának: művésznő, a fiának pedig: mélyen tisztelt ifiúr. A házmester azonban kimért és tartózkodó maradt és különösen akkor tartózkodott a lakásában sokáig, ha kaput kellett volna nyitnia.

— Tehát az éjjel. Csöngetek és várok. Az első negyedórától, amit a kapu előtt töltöttem, nem is beszélek, ez rendes, ezt már megszoktam, talán meg is sértődtem volna, ha rögtön nyitja a kaput. A második negyedórától sem beszélek. De ekkor kezdtem elveszteni a türelmemet. Erősebben csöngetek. Harmincig olvastam, addig nyomtam a csengőt. Azután kihagytam tizet és megint harmincig csöngöttem. Később föleltem hatvanra a nyomást. Még később már szünetet sem tartottam. Negyedórás csöngetésekkel rendeztem. Üvöltöttem. Toporzékoltam. Furtam, marcangoltam a csengőt, a körmömet belétörttem, és minden, minden hasztalan. Ötnegyed órája álltam már a kapu előtt. Ez már nem házmesteri kedélyesség volt. Ujabb félóra mult el. Ezt a félórát az eljártól a végéig végig-csőngöttem. Katasztrófa történt. Elromlott a csengő. Megnéztem az órámat. Öt perc híján négy óra volt.

3.

— Mit lehet itt tenni? — gondoltam és fantasztikus ötleteim támadtak. Főlmászok a villámhárítón a háztetőre, s a kéményen keresztül leereszkedem. Bebukok a csatornába, s a vízvezeték csövén fölkuuszom. De ezek komplikált dolgok és én, javíthatatlan optimista lételemre, még mindig azt hittem, hogy egyszerűbben is meg tudom oldani a kérdést: hátha keresek egy rendőrt? Hátha a rendőr megsegít majd? A rendőr, — hiszen erre való.

4.

— Rendőr azonban az egész környéken nem akadt. Már ekkor nagyon szomorú voltam. Visszamentem a ház elé és ujabb negyven percig zongoráztam a csengőn. Akkor eszembe jutott: — Hopp, itt valami rendőr-őrszobának kell lennie. Ott majd segítenek. Föl, föl, föl tehát a rendőrőrszobába!

5.

— Az őrszoba a Főherceg Sándor-utcában van, előtte piros lámpás. Félénken benyitok, mert az ember mindig fél, ha a hatósággal van dolga. Bent sötét van, nem látok senkit. Szerencsés jóestét, — mondom illemtudóan és aztán várok, hogy majd visszaköszönnek. De hiába vártam. A piros lámpa bevilágított és ennek a viláosságánál meglátom a falon a villamos-gombot. Megcsavarom, hát a szobában nem volt senki. Néhány asztal, rajta iratok. Jobbra és balra ajtó. Bizonyosan ott lesznek, — gondolom és elmegyek jobbra. — Jó reggelt, — mondom és benézek. Nem volt bent senki. — No, balra lesznek és átmegyek. Csakugyan, ott voltak a rendőrök, jözüen aludtak. — Köszönök, — nincs felelet. Mind hangosabban köszönök, még mindig semmi. A végén ordítottam, s erre az egyik fölébrett.

Hogy mit akarak? Elmondom neki. Be akarak menni. De a házmester nem engedte. Megsiketült. Vagy elromlott a csengő. És borzasztó álmos vagyok már. Feleli: Hát ez baj, menjek csak vissza, majd jönnie kell az őrszemnek, minden husz percben elmegy arra, annak jelentsem a dolgot, az talán majd tud segíteni. Azzal már újra aludt is.

— Az első szobában, az íróasztalról elemeltem egy üres idézési blankettát. Minek szépítem a dolgot: ez bizony lopás volt. De nem tudtam ellentálni. És még jó, hogy én egy szolid, szerény, enyhe és dillettáns tolvaj vagyok. Más ellopta volna a rendőr-kardokat, a rendőrök fejét, sőt magát az egész őrszobát is.

6.

— Visszamentem, husz percig vártam, akkor jött a rendőr-őrszem. Elpanaszoltam a bajomat, mire ő fölírta a házszámot és azzal indulni akart. — Jó, jó, — mondom neki, — de én aludni szeretnék, be akarnék jutni, nyitassa ki a kaput. — Ravaszul nevetett. Mint tudná ő azt? Nincs nála kulcs! Nem lakatos ő! — Most már összeszorult az öklöm. Én be akarak menni. Dörömbölni fogok. Betöröm a kaput. Széttuzom a házat. És efféléket mondtam. Mire a két fogsora közül megjegyezte: Helyes. Akkor mindjárt jöhet is velem éjjeli csöndháborításért. — Mire leültem a járda szélére, s ott fél hatig sirdogáltam. Akkor kinyitotta a viceházmester a kaput. Megöljem? Összetörjem? Agyon boxoljam? Olyan fáradt voltam, hogy örültem, hogy ágyba juthatok. Hétkor pedig félverték: Hivatalba kell menni.

Eddig a kizárt ember. És most kérdezzük:

Mi lesz, ha egyszer valamennyi csengő elromlik, ami valószínűleg ugyan, de elvben megeshetik? Mi lesz, ha egyszer valamennyi házmester összebeszél, leiszsa magát és nem hallja meg a csöngtetést? Az anyák gyermekükkel az öklükben ott fognak virrasztani a kapu előtt. Megszületni is ott fognak majd a gyermekek. Az egész életünk a becsukott kapu előtt fog lefolyni.

*

Ehhez a kérdéshez hozzászólhat mindenki. Tessék nyilatkozni, helyesez a mai kapupénzes, ácsorgásos, virrasztásos rendszer, mikor semmi sem lenne könnyebb, mint egyszer és mindenkorra megoldani a kérdést azzal, hogy minden lakónak legyen kapukulcsa.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

* Kúry-esték a Magyar Színházban. A téli szezonnal vetekedő érdeklődés mellett kezdődtek Kúry Klára vendégfellépései a Magyar Színházban. A közönség kitüntető szeretettel fogadta Kúry Klárát, a legkitünőbb vig özvegyet, aki a hét folyamán minden este fellép Glavari Hanna szerepében. Hasonló ünneplésben van része mindenkori Bálhonyi Ákosnak, aki szintén az összes előadásokon Danilót fogja játszani. Vasárnap, szeptember 5-én mérsékelt helyárrakkal kerül előadásra Lehár Ferenc diadalmas operettje.

* Beregi Oszkár távozása. Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház művésze itt hagyta a színházát, sőt Magyarországot is, — német színész lesz belőle, már el is szerződött. Hirtelen távozásának, úgy mondják, az az oka, hogy az ambiciózus művész a Nemzeti Színháznál nem talált a tehetségének megfelelő foglalkoztatásra. Kár érte, jó színész volt és derék ember.

* Lehár új operettje. Lehár új operettje és vele kapcsolatban Girardinak, a bécsiek legnépszerűbb komikusának visszahódítása, a bécsi színházak legérdekesebb eseménye most. Lehár Ferenc most fejezte be új munkáját, a melyet Bauer Gyula szövegére írt; a címe *A háromfejű férfi* és nálunk is rövidesen színre fog kerülni: a *Népszínház-Vigopera* megszerezte az előadási jogát. Lehár az *An der Wien-Theaternek* engedte át a munkát, de kikötötte,

hogy a főszerepet Girardinak kell játszania. Girardi már régebben összeveszett a Theater an der Wien két igazgatójával, *Karczaggal* és *Wallnerrel*, elszerződött Berlinbe, majd egy németországi körútra és végül *Jarno* színházához. Azóta azonban a népszerű színész kibékült az igazgatóival és most meg fogja semmisíteni azokat a szerződéseit, amelyeket időközben kötött. A két igazgató elutazott Girardihoz, aki Ischlben nyaral, zongorán lejátszották neki Lehár új operettjét, s a béke is, az üzlet is kész.

* Bródy Sándor új színművel. Bródy Sándornak, *A Hír* kiváló munkatársának két új drámai munkája fog a most kezdődő színházi esztendőben színrekerülni. Az egyik szindarabjának *A tanítónő* a címe és októberben mutatja be a Vigaszínház, *Varsányi Irén*nel, *Hegedüs Gyulával*, *Fenyvesi Emillel* és *Góth Sándorral* a főszerepekben. A másik szindarabja a *Nemzeti Színházban* fog színrekerülni; ennek a munkának a címe még nincs megállapítva. Bródy Sándor egyik régebbi munkáját is viszontlátja az idén a közönség; *A dada* című nagysikerű erkölcsrajz ez, amelyet vagy a Magyar Színház, vagy Máder színháza, a *Népszínház-Vigopera* fog fölleveníteni.

* Tíz premiér. A *Királyszínház* tíz újdonságra hirdet premiér-bérletet az új szezonban. Ezen újdonságok a következők: *Panna*, *Eldorádó*, *Hamupipőke*, *A császár új ruhái*, *Phryne*, *A kintornás leány*, *Tatárjárás*, *József*, *Az erősebb*, *A csodagép*, *Anarkista kisasszony*, *Walzertraum*, *Mohamed paradicsoma* és *Miss Hook of Holland*.

ÁRVEREZIK

Karácsonyi gróft

Szende Amigél ügyfelét

Hát Amigél meddig él?

A hivatalos *Budapesti Közlöny* mai száma az *Árverések* szomorú rovatában érdekes hírt közöl. Árverezik Karácsonyi Aladár gróft, ugyanazt, aki összeköttetésben állott a Központi Előlegező Bank botrányával. Amigélék négyszázezer koronás kölcsönt adtak a Karácsonyi gróf birtokára, amely tul volt terhelve adóssággal. Az árverési hír így szól:

ÁRVERÉS.

6988/907. A budapesti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a budapesti magyar bank mint szövetkezet végrehajtónak gróf Karácsonyi Aladár végrehajtást szenvedő elleni 20.000 kor. tőkekövetés és járul., valamint a már esatlakoztatottnak kimondott dr. Wanek Károly Lajosnak 6640 kor. tőke és jár. iránti, a Budapesti székfőváros takarékpénztár részvénytársaság 6000 kor. tőke és jár. iránti, az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 1375 kor., 1375 kor. és 1375 kor. tőke és jár. iránti, a takarékpénztár mint szövetkezet 4000 kor. tőke és jár. iránti, a külterki takarékpénztár mint szövetkezet 7000 kor., 6000 kor., 6000 kor. tőke és jár. iránti, Herzfeld Lászlónak 50.000 kor. tőke és jár. iránti és az Országos Központi fillér szövetkezetnek 4000 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a budapesti kir. törvényszék területén lévő, IV. ker. Belváros a Reáltanoda-utcában fekvő, s a Budapest főváros pesti részének 322. sz. tkvi beletének foglalt 323. hrsz. gróf Karácsonyi Aladár nevében álló ingatlanra az árverést 102.520 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1907. évi szeptember hó 18. napján d. e. 10 órakor ezen kir. törvényszék árverési termében (V. ker., Alkotmány-utca 14. sz. földszint 1. szám ajtó alatt) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Szende és Heltai bankja a négyszázezer koronás kolosszális kölcsönön kívül még nagyon sok kisebb kölcsönt is adott Karácsonyi grófnak. Az ezekről a kölcsönökről szóló váltókkal akarja most a betevők személt kiszűrni, ezeket mutatja fel, hogy az ügyfeleit megnyugtassa. A betevők aligha maradnak oly nyugodtak, ha ezt az árverési hírt most elolvassák...

KÖZGAZDASÁG

Szesz. Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérlegutca 11. szám, heti üzleti jelentése. Mai zárlatárak Budapesten: Finomított szesz adózva nagyban 163 K, kicsinyben 167 K. Finomított szesz adózatlan nagyban 64 K, kicsinyben 68 K. Nyers szesz adózva nagyban 161 K, kicsinyben 164 K. Denaturált szesz nagyban 50 K, kicsinyben 52 K. A szeszáruk újabban megszilárdultak és tartos árakra van kilátás.

A budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

Eladatott:
Tartott árakon elkelt 45.000 mm. buza. Rozs tartott. Zab változatlan. Tengeri lanyha, 10 fillérel olcsóbb. Árpa nem változott.
Pestvidéki: 250 mm. 80 k. 23.15 K, 150 mm. 79 k. 23 K, 450 mm. 78 k. 22.60 K, 450 mm. 78 k. 23 K, 700 mm. 78 k. 22.90 K, 800 mm. 78 k. 22.70 K, 300 mm. 78 k. 22.70 K.
Bácskai: 1000 mm. 77.5 k. 22.90 K, 300 mm. 76 k. 22.65 K, 300 mm. 77 k. 22.65 K, 2980 mm. 74.5 k. 22.30 K, 1780 mm. 75.3 k. 22.50 K, 100 mm. 74 k. 19.80 K, üszkös, 300 mm. 73.5 k. 22.20 K.
Fehérmegyei: 300 mm. 78 k. 22.60 K, 200 mm. 78 k. 22.60 K, 100 mm. 77 k. 22.60 K, 100 mm. 76.5 k. 22.60 K, 100 mm. 77.5 k. 22.60 K.
Tiszabánási: 1150 mm. 77 k. 22.90 K, 1820 mm. 76.5 k. 22.90 K, 1250 mm. (6-buza) 76.2 k. 22.90 K, 3430 mm. 75.8 k. 22.65 K, 200 mm. 77 k. 22.65 K.
Ó-buza. Szentlőrinci: 2400 mm. 75.6 k. 22.65 K.
Bánási: 1900 mm. 76 k. 22.04 K.
Raktáron: 1700 mm. 78 k. 22.80 K, 400 mm. 78.5 k. 22.80 K.
Uj-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 23.20 K, 100 mm. 79 k. 23. — K, 100 mm. 79 k. 23. — K, 100 mm. 78 k. 23. — K, 300 mm. 78 k. 22.85 K, 200 mm. 78 k. 22.85 K, 600 mm. 78 k. 22.80 K, 300 mm. 77.5 k. 22.80 K, 150 mm. 77.5 k. 22.90 K, 300 mm. 77.5 k. 22.80 K, 100 mm. 77.5 k.

22.70 K, 300 mm. 77 k. 22.70 K, 300 mm. 77 k. 22.70 K, 400 mm. 77 k. 23.70 K, 200 mm. 77 k. 22.60 K, 300 mm. 77 k. 22.70 K, 400 mm. 77 k. 22.70 K, 200 mm. 77 k. 22.60 K, 100 mm. 77 k. 22.60 K, 100 mm. 76.5 k. 22.60 K, 100 mm. 76.5 k. 22.60 K, 100 mm. 76.5 k. 22.80 K, 100 mm. 77 k. 22.80 K, 100 mm. 76 k. 22.40 K, 100 mm. 75.5 k. 23.30 K, 200 mm. 76 k. 23.30 K, 100 mm. 76 k. 22.40 K, 100 mm. 75 k. 22.10 K, 400 mm. 75 k. 22.30 K, 200 mm. 75 k. 22.30 K, 100 mm. 73 k. 21.60 K.
Duna-Bácskai: 1000 mm. 75.3 k. 22.55 K.
Szerémségi: 100 mm. 75.3 k. 22.20 K.
Mind három hónapra.
Rozs: 150 mm. 18.60 K.
Árpa: 100 mm. 15.50 K.
Zab: 100 mm. 16.50 K, 100 mm. 16.40 K, 100 mm. 16.20 K.
Készpénzfizetés mellett.

II. Határidő-üzlet.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:
Októberi buza (1907) 22.84—22.94—22.82
Áprilisi buza (1908) 23.84—23.94—23.82
Októberi rozs 19.54—19.58—19.54
Októberi zab 16.16—16.24—16.20
Májusi tengeri (1908) 13.72—13.76—13.72
Szeptemberi tengeri 13.44—13.52—13.44

Déli 1 órákor zárulnak.

Októberi buza (1907) . . . . . 22.82—22.84
Áprilisi buza (1908) . . . . . 23.82—23.84
Októberi rozs (1907) . . . . . 19.54—19.56
Októberi zab (1907) . . . . . 16.20—16.22
Májusi tengeri (1907) . . . . . 13.72—13.74
Szeptemberi tengeri (1907) . . . . . —

Gabonaforgalom

1907. szeptember 4-től szeptember 5-ig.		
	Erkezett	Elszállított
Buza	18553	—
Rozs	1616	—
Árpa	2283	101
Zab	1169	7632
Tengeri	—	186
Liszt	—	9202
Korpa	200	1811

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órákor a következők voltak a záró ár-folyamok:
Októberi buza (1907) . . . . . —
Áprilisi buza (1908) 23.78

Októberi rozs (1907) 19.38
Októberi zab (1907) 16.10
Szeptemberi tengeri (1907) 13.44
Májusi tengeri (1908) 13.58

Budapesti értéktőzsde

Gyenge amerikai jegyzések folytán a mai tőzsde gyenge irányzattal nyílt meg. Később azonban, minthogy Bécsből is jobb árfolyamokat jelentettek és a budapesti pénzváltásról elterjedt hírek túlzottaknak és részben alaptalannak bizonyultak, a hangulat barátságosabb lett és az árfolyamok némileg javultak. A javulás azonban csak mérsékelt volt, minthogy a spekuláció a folyton forgalomba került és nagyon nehezen ellenőrizhető kedvezőtlen pénzügyi és politikai hírek miatt tartózkodik újabb ügyletek kötésétől. A helyi érdekek piaca tartózkodó irányzatú, a járadékpiac pedig gyenge.

Előtőzsde:

Külföldre gyengült.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 633.50—634.50. Magyar hitelrészvény 739.75—741.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 475—475.50. Magyar jelzálogbank 439.50—441. Rimamurányi vasművek 536—537. Közuti vasut 532—533. Városi vasut 273.50—275. Déli vasut 157—157.50. Koronajáradék határidőre 92.40—92.45. Hazai bank 272—272.50.

Déli tőzsde:

Jobb berlini jegyzésekre javult.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 634.50—635.50. Magyar hitelrészvény 740.75—742.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 477.—. Magyar jelzálogbank 440.50—440.75. Rimamurányi vasművek 537.—537.50. Közuti vasut 531.50—531.75. Déli vasut 157.50. Koronajáradék 92.35—92.40. Hazai bank 273.50—277.—. Kereskedelmi részvény 604.75—604.50. Kereskedelmi bank 3350.—. Magyar általános takarékpénztár 665.—. Salgótarjáni 575.—. Magyar vasuti forgalmi 358.—. Felten és Guillaume 902.—910.—.

Utőtőzsde délután 4 órákor

Buza: tartott. Rozs: ártartó. Árpa: változatlan. Tengeri: gyengén tartott. Zab: nyugodt.
Idő: borús és hűvös.
Tartózkodó külföldre és a magyar pénzpiac helyzetére.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (7)

Éva belépett a kávéházba; János utána. Nem köszöntek egymásnak és külön asztalhoz ültek.

Még csak tizenegy óra volt este és az Andrássy-uti éjjeli kávéházban több volt a nő, mint a férfi. De még milyen nők! Kiválóság a nagy részük. Kellett is, hogy ilyenek legyenek, mert a sok ital, nagy élet, éjszakázás és a mértéktelen szerelem elviseléséhez különös testi alkotás kell. Ezeknek nem csak az arcuk szebb, mint a közönséges nőknek, hanem a gyomruk, a foguk is. És voltak vagy harmincan, legalább a fele részük mélyen kivágott ruhában és lehetetlen nagy kalapban. Nemrég kelhettek fel, mert az arcuk friss, a szemük tiszta, frissen hajporozva és festve. Igazán kifestett alig volt köztük egy-kettő, mert a bőrük — nem olyan, mint a hasonló külföldi nőknek szokott lenni — hanem üde, csaknem hamvas a fiatalságtól. Alig látszott meg egyen-máson, hogy hónapokon, sőt éveken át — talán az egy hétfőt kivéve — minden éjjel megmérgezik magukat alkohollal. Igaz, hogy ez alkohol: tiszta pezsgő, melynek durrogása máris kezdődött.

János elbódult, alig látott az első pillanatokban. Amint a szeme — és feje — tisztult, nézte a hölgyeket. Nem csufságból, valóban, igazi hölgyek is voltak köztük. Kenyérkeresetük éppen nem látszott meg ezeken, a jó ház, amelyből eredtek, nem engedte meg, hogy az éjjeli kávéház levegője

és világítása érvényesüljön rajtuk. Még a hajviseletük is szolid, a fehér, a tiszta, a becsületes homlokuk szabad. A külföldi nagy városok rossz leányainak kaján típusa sehol. A legrosszabb vonás, amely feltűnt az arcokon: egy-egy vad, érzéki mosoly. Három nagy, fekete leány — természetesen mind a három Margit — tűnt ki a színes csoportból. Három feketeruhás, fekete szemű, kis száju leány: a balkáni Vénuszok, csupa kerek, friss hus és tömött, fekete alsótesttel járkáltak asztaltól asztalhoz, de kedvesek, jók és szerények lehettek ezek is. Mint ahogy szerények majdnem mind, egy kis aranyért meg lehet őket venni. Egy rongyos kis — a legkisebb — sárga ércdarab, amelyre ő felsége klasszikus arca van rányomva — és minden rendben van. És ha e leányok néhány száz kilométerrel tovább születtek volna: egy-egy csinosan épített villán aligha csókolódnának. De itt, a mi szegény Budapestünkön olcsó mindez, ami másutt drága, de legolcsóbb ami legbecsebb: a nő és a lelkiismeret.

A mesterember vakon nézte a buja tömeget, amelynek ruhájából nehéz és nem éppen a legfinomabb parfüm áradt felé. Nem vágyott rájuk, inkább sajnálta őket. Valahogy úgy tetszett neki, mintha mindannyi beteg lett volna. Pedig egészségesek voltak, mint a makk, legfeljebb egy kis idegességtől ugrált a szemük héjja, rándult egyet az orrcimpájuk. Ez érzéki városban, ahol a régi, — tehát egy kissé degenerált, — de a szerelmet nagyon is tisztelő fajta az uralkodó: a keleti nőknek nagyon is sok módjuk volt a legnyugatibb erkölcsöket megtanulni. A satnyább férfi itt védi magát, úgy fordítja a dolgot, hogy több gyönyörűséget adjon, mint kapjon. Erről ma igen sokat beszélnek, élcelődnek, titkolóznak és hazudoznak.

Mindezekről János mitsem tudott. Egy természetes ember naivitásával nézte az egészet, és amíg azon törte a fejét, hogy Zsófi-Éva hová tűnhetett el, mellesleg az járt a fejében: honnan és miként jönnek ezek ide és hová lesznek aztán?!

Csupán fekete kávé — rummal — rendelt; nő nem ült az asztalához. Csak egy szőke kistermetű leány figyelt reá. Egy francia nő, aki bonnenak jött ide, az első napon a gyermekek megverték, másnapon lemondott a gyermeknevelésről és belépett ide. Alig egy-két hete még egészen friss volt, még nem volt becse; később egy gyönyörű osztrák leány, akit majdnem tisztán az érzékisége hajtott ide Magyarországra és aki kedvelte az ősmagyar tipust, észrevette, mellette elmenvén köszönt is neki németül. De János nem felelt. Zsófi jött ki épp abban a pillanatban valahonnan, alkalmasint valami szeparéból. Tekintetük hirtelen összevillant, de egy másik villanásban már eltasztották egymást.

A leány leült egyedül egy asztalhoz, öthat asztalnyi távolságra Jánostól és vacsorálni, helyesebben ebédelni kezdett. Lassan, unottan evett, de melléje ivott. Előbb sört, sok sört. Aztán egy nagy üveg — és alkalmasint drága — vörös bort hozott.

— És ezzel akartam én a fehér nadragomat kimosatni! gondolta magában János és elmosolyodott. El is akart innen menni, lesujtva, összetörve, mintha meghalt volna valakije, mintha tönkrement volna. De még egyszer találkozni akart a leány, tekintetével, bucsuzni akart a szemétől. És a helyzet is hirtelen változott. Előkelő fiatal emberek jöttek, frakkosan, virágosan, alkalmasint valami estélyről. Egyenesen odaálltak az Éva-Zsófi asztalához.

(Folytatása holnap)

A bécsi gabonatözsde

Buza áprilisra 23.92, buza októberre 22.92, rozs októberre 19.53, zab októberre 16.20, uttengeri 13.74 K.

Külföldi értéktözsde

Berlin, szeptember 5. (Zárlat.) 4 1/2% papír járadék —. 4% oszt. arany jár. 98.25. Oszt. hitelrészv. 199.50. Déli vasut 31.40. Orosz bankjegyek 216.10. 4% ujjoros kölesön —. Disconto Comandit 168.25. Dynamit Trust 153.10. Harpeni 195.80. Unifikált török jár. 93.50. 4 1/2% ezüst járadék 96.40. 4% magy. arany jár. 92.50. Magyar koronajáradék —. Osztr. m. államvasut 140.50. Bécsi váltóár 85.—. Olasz járadék 103.10. Ált. Villamos Edison 187.50. Gelsenkircheni 191.—. Laurakohó 220.75.
Berlin, szeptember 5. (Zárlat.) Buza 227.50—224.75
Rozs 303.50—198.75 Zab 175.50.—168.75. Tengeri 143.75—.—. Olaj 81.60.—76.60. Szesz —.—.

Berlin, szeptember 5. (Tözsdejelentés.)
Mint hogy a nyugati tőzsdék kezdeményezésére nem adtak okot és Newyork gerge irányzattal zárult, megnyitáskor az irányzat szintén csökkenő volt. Kohóértékek árcsökkenéseket szenvedtek, ami egy rajnavidéki újság azon jelentésére, vezetőnké vissza, hogy a vaskereskedők a rudvas, valamint a pléh árát 5—10 márkával szállították le tonnánként. Ezalatt bányaértékek szintén szenvedtek. Bankok is csökkentek. Vasuti értékek közül Meridionale emelkedett, amerikaiak ellenben Newyorki jelentésekre lanyhák. Járadékok közül birodalmi kölesön 0.10%-kal emelkedtek, ellenben oroszok és japánok változatlanok. Hajózási értékek közül Packetfahrt és Lloyd törtrészekkel alacsonyabb. — A későbbi folyamatban Német-Luxemburgiak a kedvező kimutatás reményében 2%-kal emelkedtek. A többi értékek forgalma csendes. Az utótözsde irányzata az üzleti csend nyomása alatt gyengült. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma szabálytalan. Hazai járadékok tartottak. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%. Napi pénz 3%.

Bécsi értéktözsde

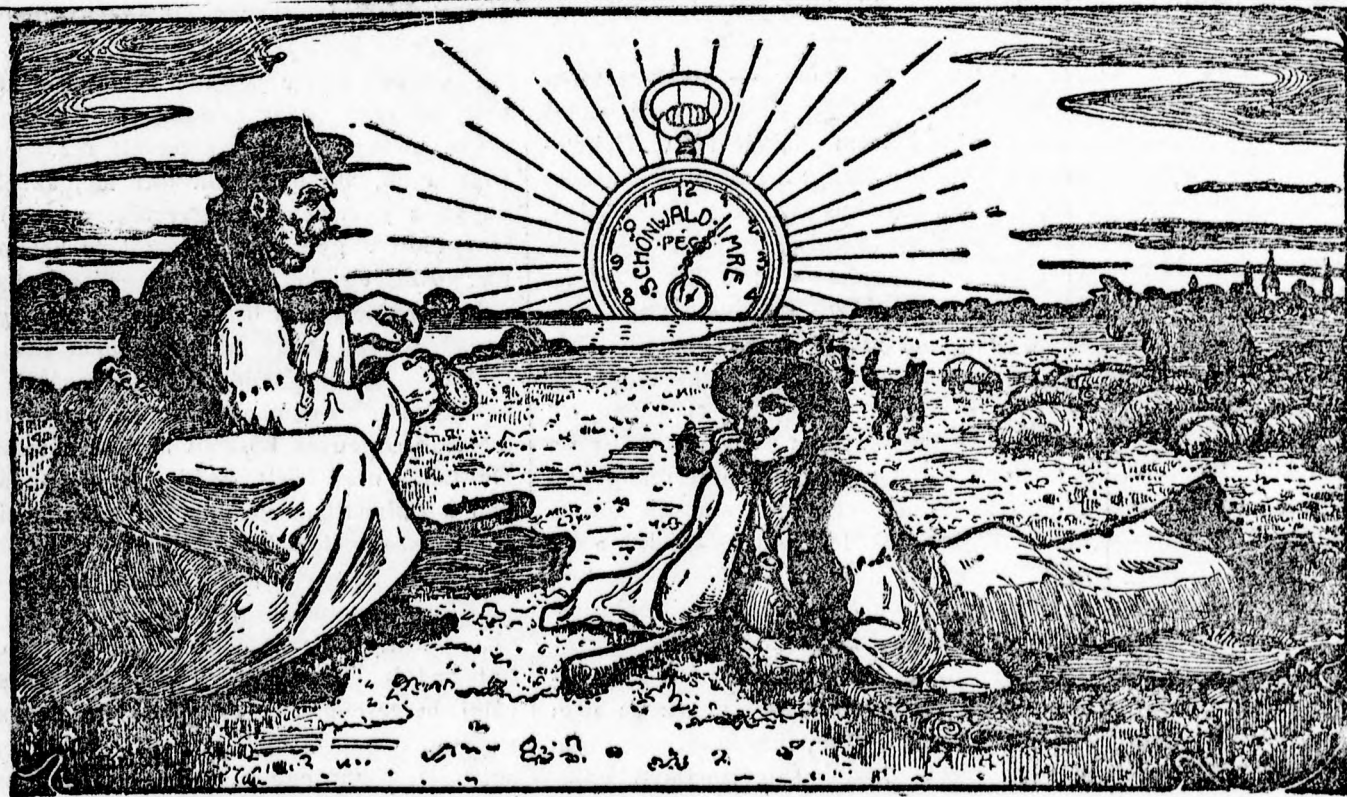
Bécs, szeptember 5. 4 1/2% papír járadék 96.10
4% oszt. arany jár. 115.15. 1860. sorsjegy 148.25.
Osztr. hitelsorsjegy 434.—. Angol osztr. bankrészv. 299.—. Bécsi Bankverein 529.25. Oszt.-magy. bank 17.99. Déli vasut 158.—. Duna gőzh. társ. 997.—. Dohány részv. 419.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bank váltók 117.50. 4 1/2% ezüst jár. 96.10.—. 805
Osztr. koronajáradék 96.25. 1864. sorsjegy 240.75.
Osztr. hitelint. részv. 633.75. Union-Bank 536.—. Oszt. Länderbank 422.25. Osztr. m. áll. vasut 655.—. Elhevölgyi vasut 424.—. Alpési részv. 599.75. 20 frankos 19.15. Londoni váltóár 240.65. Ltpórkohó —.—. Török-sorsjegyek 182.—.

HA ÖNNEK FÉRFI ÉS GYERMEK RUHÁRA SZÜKSÉGE VAN, SZOLID MEGBIZHATÓ KISZOLGÁLTÁSRA REFLEKTÁL, KÉRJE A LEGUJABB ŐSZI-TÉLI ÁRJEGYZÉKET

NEUMANN M.

CSÁSZ. ÉSKIR. UDV. SZÁLLÍTÓTÓL. BUDAPEST, IV. MUZEUM KÖRÜT 1-3. SZ. A.

Uj idők járnak. A nap sem a régi többé. Nem olyan a járása, a milyen volt. Nem az az utja, ami valaha volt. A pásztor ember szeme bizony gyakran csalódik az idők megítélésében. Eleinte mély megvetéssel nézte a „pityegő fenét” a szabad ég embere. Öregje, fiatalja mondta: „Unak való az! Idők járásában tudatlan városi embernek, aki nem ösmerheti az isten szabad egét!” De hát — édes istenem! — azóta nagyot fordult a világ keréke. Azóta másképpen van ez is. Ma már a pásztor-gyerek, aki bejár a faluba, vagy a közeli városba betűvetést tanulni, ha öklömmel is, már tudja, hogy a Schönwald-óra ezerszeresen is pótolja a fogyatékos napórát. Mondom, úgy tanulja a pöndölös gyerek is, hogy a régi módszer a Schönwald-féle olcsó és praktikus órával szemben teljesen tökéletlen, hasznavehetetlen valami. De már az öregje is bizonyítja, hogy az árnyék, a Nap állása ma már nem jelez pontos időt, hanem csakis az az óra, amit lajbizsebben hordhat az ember. S ha esik, ha fúj, ha éjszaka van, a Schönwald-óra egyformán pityeg a zsebben, nem árt annak a fergeteg sem. **SCHÖNWALD IMRE** szállítja Pécsről mindenfelé az országban a legjobb pásztori-órákat. Oda kell fordulni azokért!

„MAGYAR TEXTILIPAR”.

Folyóirat. 10003
A pamut-, gyapjú-, len-, kender-, selyem- és juta ipari és kereskedelmi közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken.
Megjelenik havonta 2-szer.
Előfizetési ára egy évre 12 kor.

A divatos aranszőke haj néhány nap alatt a MAJTHÉNYI-féle „Goldblond”

aranszőke hajviz használata által érhető el.
Kapható 2 K és 4 koronás eredeti kék üvegekben.
Főraktár: **MAJTHÉNYI BÉLA** drogulstánál Budapest, IX., Vámház-körút 15.

Női óvszer.

Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot.

Melussa - Ovale.

Mi ta oktatással egvűtt K. 2.40.
Kapható minden gyógyszerárban és drogueráriában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10010

Reggelizés előtt fel pohar Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

Keserűviz
az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben

SZÍNHÁZAK

Péntek, 1907. szeptember 6-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Ifjúságunk
Vígjáték 4 felvonásban.
Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A vig özvegy.
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Rendnek muszaj lenni.
Kezdeté 7 órákor.

Fővárosi Nyári Színkör.

Ocskay brigadéros.

Dráma 4 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Városi Nyári színkör.

A bus özvegy.

Bohózat 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

KIRALY SZÍNHÁZ.

A vig Nibelungok
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Bernát
Zenés bohóság 3 felvonásban.
Kezdeté fél 8 órákor

APOLLÓ-SZÍNHÁZ.

Telefon 68-39.
A legkisebb tiroli táncosok (Az Apolló színház felvétele a pék-kiallításban.) A papa vasárnapja. Egy órákos kaland. Haro egy lepke miatt. Egyes karrikaturarajzok. Képek Sevillából. Elővédő család. Egy amerikai város látványosságai.

A La Manche csatornai alagut építése.

Fanasztikus kép a jövőből.
Kezdeté fél 6 órákor.

ŐS-BUDAVÁRA

Friedman A. igazgató.

Utolsó hét! Utolsó hét!
Ma, pénteken, szeptember 6-án:
Még csak pár napig fellépnek a közkedvelt

THE CUBANS

kuba sziget-ének- és táncduettisták. A gyönyörű szép kuba asszony. Ezenkívül elsőrangú variété műsor.

A nagy nemzetközi női díjbirkózó-verseny

21-ik napja.

Mérkőzések és döntőmérkőzések a 8000 kor. díjért és az 1907. évi világbajnokságért.

Parisiana: Még csak rövid ideig „AZ ÁGY.”
Moulin Rouge, Kinematograph színház, Fontaine Lumineuse stb., stb.
Belépődíj este 9 óráig 60 fillér, azontul 1 kor.
Kedvezményes jegyek a tőz-dékben kaphatók.

HOLNAP érdekes döntőmérkőzések!

Ma este

NYÁRI RUDI

és teljes zenekarának első budapesti fellépése az **Aréna-kávéházban**
Aréna-ut és Damjanich-utca sark.
Hamburger Adolf

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órákor. UJDONSÁG!
11 órákor. Ma és mindennap 11 órákor.

„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: SATYR.
Est megelőzi fél 10 órákor.

A képviselő úr

Bohózat. Irta: KORTES.
Továbbá: Trebitsch Nándor, Werner Manó és Baura Emil urak új szóló számaikkal.

Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.
Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyílt. Kezdeté fél 12 órákor, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek fellépése.

Cimbalmok,

Legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangját, hangtartását más zartmány meg sem közelíthetik részletezetté a legmoszabb menő jóállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvoikák, citterák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kijelentve ellamort jó munkáért. Árjegyzék ingyen küld:

Mogyoróssy Gyula
m. kir. szab. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon: 58-20.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24. szám, I. em. Lift

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen-sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvill-satio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hő- és fényfürdő.
Villamos massage.
Galván, Farad- és Franklin árammal való kezelés.
Villamos és szén-savas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neuraszthenia, hystéria).
Álmatlanság.
Hűdések (Paralýsis).
Idegfájdalmak (Neuralgiák, Ischias).
Szívbetegségek.
Köszvény és csusz (Rheuma, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcsere bajok (elhízás).
Bőrbajok, hajbetegségek (hajhullás, kopaszság, bőrvízköteg).
Aranyeres csomók.

■ Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. ■
Kezelés egész napon át. ■ Kívánatra prospektus.

20 korona helyett most — csak 2 korona ..
Soha nem létezett olcsóság képekben!

- II. Rákóczi Ferenc szabadságharc 1708-1711. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.
- A Magyar Szabadságharc Apotheozisa. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.
- Zrínyi Ilona hőstette Munkács várának védelmében 1688. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.
- A Magyar Szent Korona elrablása a Visegrádi váról 1440. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.
- II. Rákóczi Ferenc zászlóobntása Beregszász város placteren 1708. tavaszán. 86 cm. magas, 78 cm. sz.
- Boeckel István szabadságharc 1808-ban. 94 cm. magá, 68 cm. szélességben.
- II. Rákóczi Ferenc diadala. 94 cm. magas, 78 cm. szélességben.
- Krisztus Urunk a keresztfán. 100 cm. magas, 78 cm. szélességben.
- A Magyar Híreszténység Jubileuma. 94 cm. magas, 78 cm. szélességben.

Eddig 20 koronába került egy-egy kép, most csak két koronáért adom e lap tisztelt olvasóinak.

Két korona utatványozása ellen bármely képet elküldöm a t. megrendelő címére, melyet — ha esetleg nem tetszene, — (ami lehetetl n) kötelezem magamat a képet vissza venni, és az összeget vissza küldeni.

Ajánlatos gyorsan rendelni, — mert a n. é. közönségnek nem igen lesz alkalma ilyen pompás képekhez — ilyen potom áron jutni.

Megrendelések és postautalványok elmozdók:
Leuchtmann Ármin, Debrecen
József tóherceg-utca 10. sz.

18 forinttól mérték után készítjük a legelőzansabb férfi-öltő ilyt télikabátot, felöltőt francia-, angol- és hazai szövetekből. 28 forinttól szalon, Ferenó József, frakk- és szaket-öltőnyt a legújomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. 4 öltőny készpénz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteménynyol vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydíófa-u. 3.

KÁLLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám?)
Teljes jótállás kiténő eséplésért!

Kállai Lajos-féle
Újvev villamos benzín-omokobil eséplőkész-letek, melyek gép és né-lyl bárki által könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlhatók.
GŐZGÉPEK BECSERELTEKNEK
Ezen motorok több 100 példányban kiténően működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kadarkut, Somogy megye. Tóth Péter bagi földbirtokos, Csantavér, B. B.-m. G., Biró József földbirtokos, Czegléd, Pest megye. Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

Kényelmes és szellős

imaház

Baross-tér 15. sz.

(a keleti pályaudvarnál.) Villany-világítás.
Ülések reggel 8 órától esti 8 óráig bérelhetők.

Hölgyek részére!

Eredeti Scot himalája-Plaidek

Schottlós sima divatszínekben a leg-nagyobb választékban
KERTÉSZ PÁL, VII., Rákóczi-ut 40. sz.
A Népszínházzal szemben. — Telefon 46-79. sz.
!! Olcsó szigoruan szabott árak !!

Vértess-féle sóborszesz
Minden házban szükséges.

Fodrászhoz

szokott-e Ön jární?

ha igen,

okvetlen kérje, hogy borotválás, hajvágás után a hirneves és minden bajtól megóvó

Alföldi fehér keresztés

sóborszeszszel

feeskendezze be az arcát és mossa meg a fejét, meg fogja látni, hogy mily, még soha nem érzett kellemes érzése lesz és megóvódik minden infekciótól, mert elő-mozditja a

hajnövesztést

elősegíti a szövetképződést, élénkebb működésbe hozza a

vérkeringést,

meggátolja a hajhullást, hullámossá és fényessé teszi a haját. Öregék és ifjak, férfiak, asszonyok, pór és nemes, gazdag és szegény egyaránt becsüli e kiváló

sóborszeszt.

Előállítja az

Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság

Kecskeméten.

Kapható mindenütt.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett küld a főraktár:

Léderer „Magyar Király“

gyógyszertár

Budapest, V. ker. Erzsébet-tér, Marokkai-utca 2.

Óriási próbaüveg 40 fillér.

Nagy üveg 1 kor. :: Egész nagyüveg 2 kor.

